

KALAALLIT NUNAANNI KISITSISIT

2023

Axel G. Hansen - Visit Greenland

Kalaallit Nunaanni Kisitsisit 2023 • Tallimassaasat saqqummersitaq

Saqqummersitsinermit piffissaq: Maaji 2023 • Naqitat amerlassusaasat: 200

Naatsorsueqqissaartarfimmit saqqummersinneqarpoq • Oqarasuaasat +299 34 57 70 • Fax +299 34 57 90 • stat@stat.gl – www.stat.gl

Aaqqissuisoq: Naduk Kleemann, Naatsorsueqqissaartarfik

Ilusilersuisoq: iCICERO, Nuuk • Naqiterisoq: Nuuk Offset

© Naatsorsueqqissaartarfik 2023. Atuagassiamik ilaarsineq pisinnaavoq najoqqutamut innersuussinikkut.

ISBN: 978-87-998113-8-0

ISSN: 2794-3259

IMARISAA

- 4 Nunarsuarmi qeqertat annersaat
- 5 Kalaallit Nunaanni innuttaasut
- 6 Innuttaasut
- 7 Inunngortut toqusullu
- 8 Nuuttarnerit
- 9 Ilaqutariit
- 10 Peqqinnissaq
- 12 Ilinniartitaaneq
- 13 Politikkikkut aqutsineq
- 14 Isumaginninnermut tunngasut
- 15 Pinerluttuliortarneq
- 16 Silap pissusaa
- 18 Piorsarsimassuseq
- 19 Suliffeqarnermi pissutsit

- 20 Inuussutissarsiorneq
- 21 Inuussutissarsiutit aqqissuussaannerat
- 22 Aalisarneq
- 24 Piniarneq
- 25 Nunalerineq
- 26 Takornariaqarneq
- 27 Assartuineq angallasserlu
- 28 Isertitat
- 29 Akit
- 30 Nunanik allanik niueqateqarneq
- 31 Pisortat aningaasaqarnerat
- 32 Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit
- 34 Kisitsisit pingaarnerit

Ilisarnaatinut nassuiaatit

- 0
- . Nalunaarsorneqarsinnaanatik kisitsisitaqanngitsut
- 0 Uuttuutip atorneqartup affaanit mikineq
- ... Paasissutissaqanngitsut
- * Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut
*Aningaasat annertussusaanni tamani qallunaat koruunii
atorneqarput (DKK)*

NUNARSUAMI QEERTAT ANNERSAAT

Kalaallit Nunaat nuna qaqqartuujuvoq 2,2 mio. km²-isulli atitussuseqarluni nunarsuarmi qeertat annersaraat. Nuna Amerika Avannarliup nunavissuani inissisimavoq.

Kalaallit Nunaata 81 pct.-ia sermimik qalligaavoq, Sibiri allu arfinilerarterutaatut angitigisumi nunami innuttaasut katillugit 57.000-iinnaapput. Nunap annerpaartaa inoqanngitsuummat inuit eqimassusiat nunarsuarmi appasinnerpaaq tamaaniippoq. Sikoqannginnersat kisiisa kisissagaanni kvadratkilometerimut ataasimut inuit 0,3-ginnaapput.

Nunarsuarmi politikikkut ingerlaaseq Europami atorqartoq atorlugu politikikkut aqutsisoqarpoq, Naalagaaffeqatigiinnerullu iluani Kalaallit Nunaat namminersortutut inissisimavoq. 1721-mi Kalaallit Nunaat Qallunaat Nunaannit nunasiaataalerpoq, 1953-imi Qallunaat Nunaanni amtinngorpoq 1979-imi Namminersorneruneq pilersinneqarluni. Namminersorneq 21. juuni 2009-mi atuutsinneqalerpoq. Kalaallit Nunaat Danmarkki peqatigalugu 1973-imi EU-mut ilaasortanngor-

poq. 1982-imi taasisitserernerup kingorna 1985-imi ilaasortaajunnaarpoq.

Kalaallit Nunaata annerpaartaa masarsuuvoq qeruaannartoq sunnerneqarsimanngitsorlu. Illoqarfiit nunaqarfiillu tamarmik sineriammi inissisimapput. Illoqarfiit akornanni aqqusineqanngilaq, angalanerillu tamarmik silaannakkut imaluunniit imaatigut pisarput. Innuttaasut amerlanersaat kimmumt sinerissap kujasisuani najugaqarput. Tassaniipportaaq illoqarfiit pingaarnersaat Nuuk 19.000-it sinnerlugit inoqarpoq.

Kalaallit Nunaat nammineq erfasoqarlunilu frimærkeqarpoq, namminerli pappiaqqanik aggornerinilluunniit aningaasaateqanngilaq. Qallunaat koruunii (DKK) atorqarput.

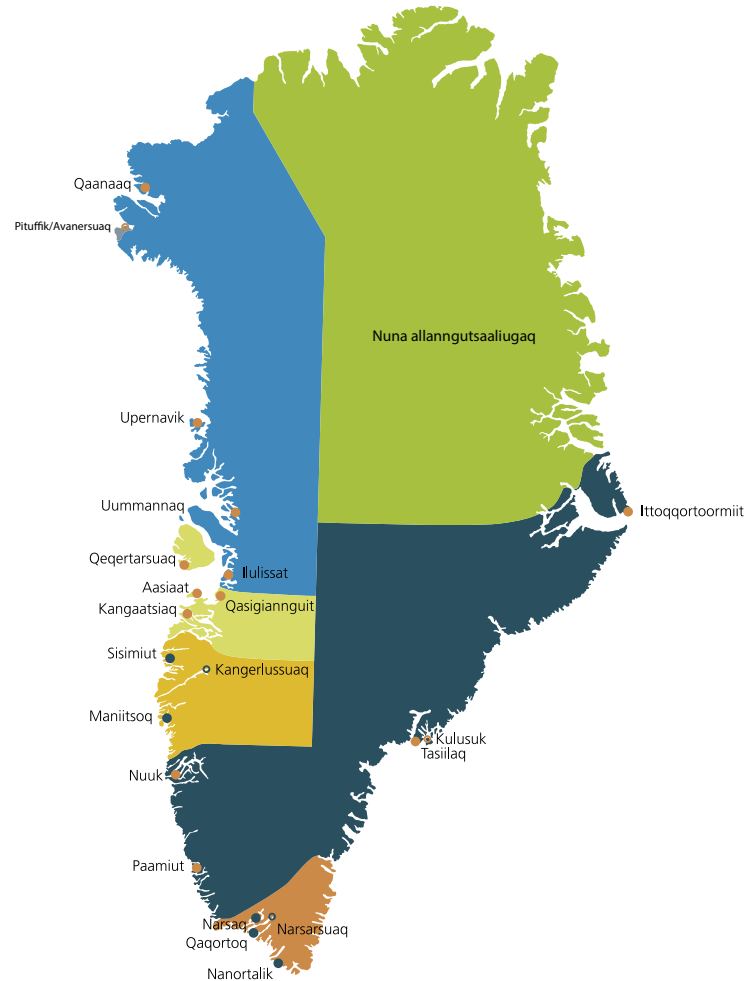
UNGASISSUTSIT ANNERPAAT

Avannarpasinnerpaamit kujasinnerpaamut: 2.670 km
Kangisinnerpaamit kippasinnerpaamut: 1.050 km
Sineriak: 44.087 km

Siorapaluk tassaavoq Kalaallit Nunaanni ukioq kaajallallugu inoqarfiusartut avannarparinnersaat. Kalaallit Nunaannit avannamut kim-mukanneq Qalasersuaq Avannarlermit 1.400 km-iinnarnik ungasissu-seqarluni inissimavoq. Qaqqat portunersaat, Gunnbjørnip Qaqqaa, 3.700 m-inik portutigisoq Kalaallit Nunaata Kangiani inissimavoq.

Kalaallit Nunaanni innuttaasut, 1. januaari 2023

KOMMUNE KUJALLEQ		KOMMUNE QEQERTALIK	
Narsaq	1.312	Aasiaat	2.903
Igaliku	35	Akunnaaq	61
Qassiarsuk	62	Kitsissuarsuit	54
Narsarsuaq	139	Qasigiannugit	1.037
Qaqortoq	3.005	Ikamiut	76
Saarloq	26	Qeqertarsuaq	845
Eqalugaarsuit	79	Kangerluk	12
Qassimiut	14	Kangaatsiaq	507
Nanortalik	1.120	Attu	196
Aappilattoq	93	Iginniarfik	64
Narsarmijit	57	Niaqornaarsuk	233
Tasiusaq	56	Ikerasaarsuk	94
Ammassivik	43		
Alluitsup Paa	164		
KOMMUNEQARFIK SERMERSOOQ		AVANNAATA KOMMUNIA	
Nuuk	19.604	Qaanaaq	630
Qeqertarsuatsiaat	177	Savissivik	50
Kapisillit	43	Siorapaluk	41
Paamiut	1.173	Qeqertat	31
Arsuk	72	Upernavik	1.090
Tasiilaq	1.904	Upernavik Kujalleq	201
Sermiligaaq	189	Kangersuatsiaq	141
Isertoq	63	Aappilattoq	149
Kulusuk	226	Tasiusaq	249
Tiilerilaaq	93	Nuussuaq	181
Kuummiit	250	Kullorsuaq	444
Ittoqqortoormiit	353	Naajaat	45
		Innaarsuit	171
		Nutaarmiut	43
		Ikerasaarsuk	1
		Uummannaq	1.407
		Niaqornat	34
		Qaarsut	161
		Ikerasak	226
		Saattut	259
		Ukkusissat	144
		Ilulissat	4.848
		Oqaatsut	48
		Qeqertaq	112
		Saqqaq	160
		Ilimanaq	51
QEQQATA KOMMUNIA			
Sisimiut	5.436		
Itilleq	91		
Sarfannugit	101		
Kangerlussuaq	491		
Maniitsoq	2.519		
Atammik	192		
Napasoq	70		
Kangaamiut	291		

Illoqarfiit nunaqarfillu avataanni 52
Illoqarfiit nunaqarfillu avataanni 12
paasisutissaqanngitsut

INNUTTAASUT

INUIAASSUSEQ

1. januaari 2023-mi qallunaatut innuttaassuseqanngitsut Kalaallit Nunaanni najugallit 1.958-inik amerlassuseqarput. Taakkunannga 276-it Nunani Avannarlerni allani innuttaassuseqarput.

Kalaallit Nunaanni innuttaasut sineriammi illoqarfinni nunaqarfinnilu najugaqarput. Nunap innuttaasuisa 60 pct.-iinit amerlanerit illoqarfinni annerni tallimani: Nuummi, Sisimiuni, Ilulissani, Aasianni Qaqortumilu najugaqarput. Innuttaasut amerlanerpaartaat Kalaallit Nunaanni inunngorsimapput.

1960-ikkut kingorna illoqarfinni innuttaasut amerliartupiloorput, ilaatigut inuit amerlanerulernerannik aammalu nunaqarfinniit illoqarfinnut nuuttarnermik peqquteqartumik. Ukiunilu kingullerni 50-ini ineriartorneq taamatut ingerlarusaarsimavoq

Kalaallit Nunaanni angutit amerlanerujussuupput. Angutit Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut, pingaartumilu Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut akornanni, tassani angutit amerlassusaat 2/3-nik anertussuseqarmata arnallu amerlassusaat 1/3-ulluni.

Inoqarfiit suneri malillugit innuttaasut

	1983	1993	2003	2013	2023
Innuttaasut tamakkerlugit					
Katillugit	51.903	55.117	56.676	56.370	56.609
Illoqarfiit pingaarnersaat	9.848	12.181	13.884	16.454	19.604
Inoqarfiit pingaarnerit	14.037	15.322	16.064	16.517	16.192
Inoqarfiit annerit	14.861	15.124	14.802	13.530	12.406
Inoqarfiit	7.262	7.416	7.070	5.628	4.361
Inoqarfiit minnerit	4.771	4.468	4.443	3.764	3.563
Inoqarfiit minnerpaat	603	343	167	246	420
Inoqarfiit allat	521	263	246	231	63

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENSTA>

INNUTTAASUT AMERLASSUSISSAAT

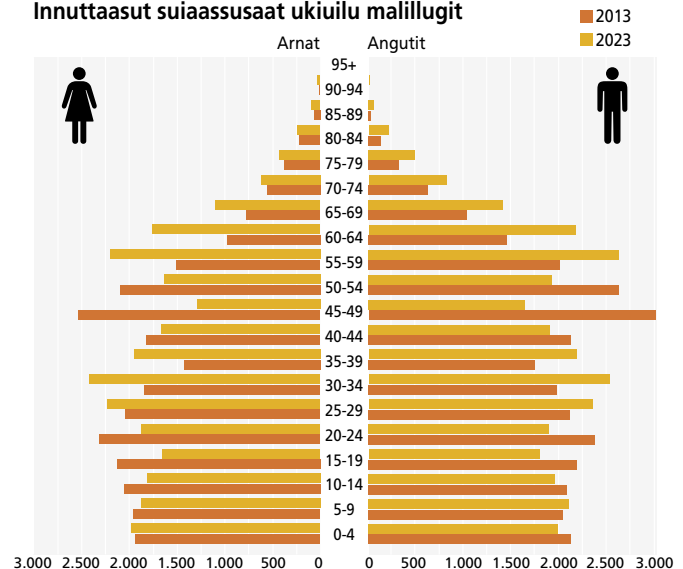
2050-ip tungaanut Kalaallit Nunaanni innuttaasut utoqqaaneruleriartussaput. 1960-ikkunni inunngorsimasut amerlasuut taassumalu kingorna kinguaasiortarnerup annikinnerulernerata kingunerisaanik, ukiuni 20-ni tulliuuttuni innuttaasut akornanni utoqqaanerusat amerliartulissammata. Kinguaasiortarnermi, toqusoqartarnerani nuuttarnernilu allannngortoqanngippat innuttaasut 50.000-it ataallugit amerlassuseqalernissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Inoqarfiit suneri malillugit innuttaasut, Kalaallit Nunaanni inunngortut

	1983	1993	2003	2013	2023
Kalaallit Nunaanni inunngortut					
Katillugit	42.632	47.762	50.090	50.231	50.160
Illoqarfiit pingaarnersaat	6.700	9.000	10.729	12.908	15.540
Inoqarfiit pingaarnerit	11.923	13.634	14.482	15.144	14.685
Inoqarfiit annerit	12.859	13.759	13.785	12.878	11.843
Inoqarfiit	6.369	6.717	6.720	5.364	4.172
Inoqarfiit minnerit	4.289	4.345	4.192	3.694	3.492
Inoqarfiit minnerpaat	477	282	124	193	406
Inoqarfiit allat	15	25	58	50	22

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENSTA>

Innuttaasut suaissusaat ukiuulu malillugit

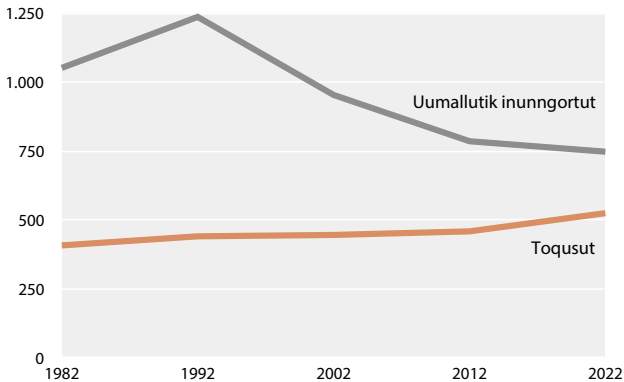
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENSTA>

INUNNGORTUT TOQUSULLU

Ukiumut 800-t missaanniittut inunngortarput, 500-llu missaanniittut toqusarput. Angutit arnallu Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut nunarsuup kippasinnerusortaani inunngorsimasunit agguaqatigiissillugu inuuneqqortussusaat sivikinneruvoq. Tamanna toqusoqartarnata annertussusaanik qaffasissumik, ajunaarnernik imminornernillu peqquteqartumik tunngaveqarpoq.

Uumallutik inunngortut toqusullu

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBBL0> aamma <https://bank.stat.gl/BENBBDM1>

Kalaallit Nunaanni angutit agguaqatigiissillugu 69,6-nik ukioqalernissamik tungaannut uumasarput, arnallu 73,5 -inik ukioq alernissamik tungaannut uumasarlutik.

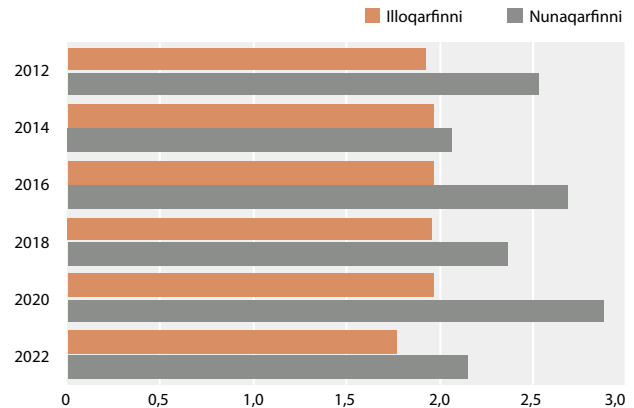
Ukiuni kingullerni qulini kinguaassioartarneq allanngorarsimangilaq. Illoqarfinni nunaqarfinnilu kinguaassioartarnerup annertussusai assigiingillat. Nunaqarfinni arnat illoqarfinni arnanit amerlanernik meerrartaartarput. Taamaattoq ukiuni kingullerni nunaqarfinni kinguaassioartarnerup annertussusaa appariaartuassimavoq.

1960-ikkut aallartinneranni meeqqortoqangaatsiarnera pissutigalugu Peqqinnissaqarfik 1975-imi naartunaveersaatini atuutsitsilerpoq. Ulloq manna tikillugu peersitsisarnerit inunngortunit amerlanerusarput. 1970-ikkut aallartinneranniilli agguaqatigiissillugu arnaq ataaseq misiliorlugu 2-nik meerrartaartarpoq.

Siullermeerluni meerrartaartarneq

Nunanut Avannarlernut allanut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni arnat ukiunik 3-5-inik siusinnerusumik siullermeerlutik meerrartaartarput. Kalaallit Nunaanni arnat agguaqatigiissillugu 25,0-inik ukioqarlutik siullermeerlutik meerrartaartarput.

Illoqarfinni nunaqarfinnilu arnat meeqqioartarnerat

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBBF>

2021-mi nukappiaqqanut atit Aputsiaq aamma Marco nuannarinegarnerpaasimapput. Nivarsiaqqanullu Lea aamma Luna.

NUUTTARNERIT

Kalaallit Nunaanni innuttaasut amerlassusaannut naleqqiullugu nuuttarnerit annertupput, tamannalu innuttaasut katitigaanerannut anertuumik sunniuteqartarpoq. Avinngarusimanerusuniit illoqarfinnut nuuttarnerit, pingaartumik ukiuni kingullerni 50-ini, ingammik Nuummut, nuuttartut amerlapput.

Nunasisartut amerlanersaat Naalagaaffeqatigiinnerup iluani innuttaasuseqarput. Kalaallit Nunaannit imaluunniit Kalaallit Nunaannut nunasisartut. Sulisussanik amigaateqarnermi tikisitanik pisariaqartitsinerup kinguneraa innuttaasut Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut al- lamullu nunasiartortut nunasisunit allanit taarserneqaqqittarnerat.

Nuuttarnerit

	2002	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Illoqarfimmi najugaqarfisami	10.280	11.217	12.490	12.102	13.755	13.129	14.322	14.383	14.126	10.935	11.032
Nunaqarfimmi najugaqarfisami	945	960	1.271	1.266	1.215	1.191	1.119	1.045	1.058	777	712
Illoqarfiit akornanni	3.756	4.153	4.428	4.371	4.553	4.440	4.695	4.926	5.133	4.651	4.419
Nunaqarfiit akornanni	291	288	302	406	346	418	345	397	318	300	293
Nunaqarfimmiit illoqarfimmut	1.158	1.090	1.240	1.319	1.325	1.359	1.403	1.264	1.233	982	1.009
Illoqarfimmiit nunaqarfimmut	914	950	999	1.047	1.070	1.079	1.201	1.138	1.098	956	844
Allat	72	81	51	122	49	82	25	26	20	6	16

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBAF2B>

Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttarnerit, kisitsisit toqqartukkat

	2004	2006	2008	2010	2012	2014	2016	2018	2020	2022
Nunasisut tamakkerlugit	-236	-644	-639	-160	-709	-585	-306	-200	-41	-349
Nunasisut, katillugit	2.482	2.404	2.536	2.491	2.191	2.148	2.451	2.316	1.911	2.040
Kalaallit Nunaanni inunngortut	922	892	915	1.061	871	1.055	1.108	1.081	790	686
Kalaallit Nunaata avataani inunngortut	1.555	1.503	1.611	1.387	1.317	1.091	1.339	1.230	1.119	1.354
Nunanut allanut nuuttartut, katillugit	2.718	3.048	3.175	2.651	2.900	2.733	2.763	2.514	1.953	2.389
Kalaallit Nunaanni inunngortut	1.110	1.358	1.560	1.337	1.486	1.504	1.468	1.347	957	1.214
Kalaallit Nunaata avataani inunngortut	1.587	1.682	1.604	1.270	1.414	1.225	1.285	1.164	993	1.169

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBBIU2>

NUNANI ALLANI INNUTTAASSUSILLIT

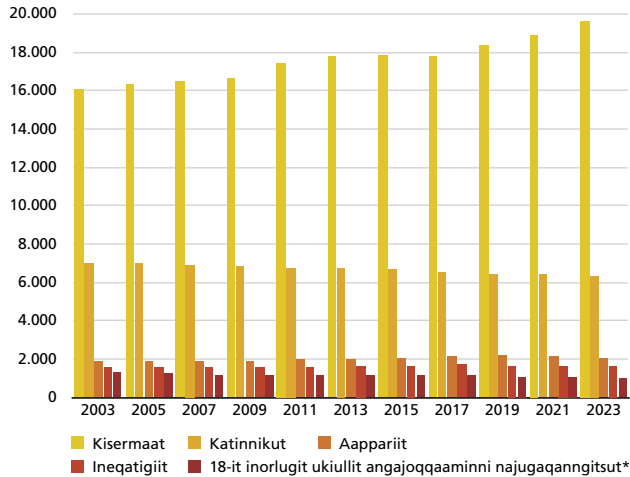
Kalaallit Nunaanni innuttaasut nunanit tamalaaneersut amerliartortup massakullu innuttaasut 3,5 pct.-iisa annertussusaannik amerlitalugit. Taakkunani amerlanerpaallutik Filippinerit, Thailandimeersut kiisalu Islandimiut. 2012-imi Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut Danmarkimi najugallit 14.908-iusimapput. 2022-milu 16.801-inut amerleriarsimapput.

ILAQUTARIIT

2023-mi 19.647-t kisermaatut inuupput.
Ukiullu 20-t ingerlanerini 22 pct.-inik amerlisimallutik

Ilaqutariit amerlassusaat

* Ukiukitsut angajoqqaaminni najugaqanngitsut tassaapput ilaqtutaminni allani, meeqqat angerlarsimaffiini imaluunniit kollegiani najugallit.
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENFAM2>

Inoqutigiinni inuit amerlassusaat

	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015	2017	2019	2021	2023
Inuk ataaseq	6.442	6.676	7.002	7.429	7.701	7.972	7.994	7.883	8.230	7.883	7.974
Inuit 2	4.883	5.033	5.164	5.296	5.324	5.453	5.543	5.587	5.598	5.688	5.748
Inuit 3	3.273	3.320	3.341	3.399	3.433	3.399	3.447	3.506	3.542	3.334	3.374
Inuit 4	2.665	2.744	2.693	2.629	2.719	2.711	2.646	2.614	2.524	2.678	2.679
Inuit 5	1.690	1.569	1.525	1.508	1.491	1.435	1.386	1.375	1.408	1.359	1.371
Inuit 6	818	829	805	714	692	688	628	656	564	623	592
Inuit 7	359	365	332	307	341	277	307	253	283	273	246
Inuit 8	171	146	147	136	127	113	111	120	121	138	131
Inuit 9	71	76	77	59	57	59	53	50	50	67	45
Inuit 10	31	36	39	25	17	20	22	23	18	29	39
Inuit 11	20	19	14	12	13	19	11	13	12	12	15
Inuit 12+	57	60	46	60	51	57	60	57	57	64	77

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENHUS1>

Ukiuni kingullerni 50-ini Kalaallit Nunaanni ilaqtariit katitigaanerat al-lanngoriartorsimavoq. Ullumikkut aappariit katissimanngikkaluarlutik inooqatigiikkajuttarput. Inoqutigiinni najugaqatigiit imminnut qanoq atassuteqarnerat ilaqtariit suussusaannik aalajangiisuvoq. Ilaqtariit tassaapput inoqutigiinni ataatsini inuk ataaseq imaluunniit inuit arlalit aappariittut imaluunniit ilaqtariittut imminnut atassuteqartut.

Ilaqtariit

Nalinginnaasumik ilaqtariit assigiinngitsunut pingasunut immikkoor-titerneqarput; aappariinnut, kisermaanut aamma meeqqanut anga-joqqaaminni najugaqanngitsunut. Aappariit kisermaallu angajoq-qaaminni najugaqartunik meerartaqarlutillu inuusuttortaqaarsinnaap-put. Ilaqtariinnilu annerpaamik kinguaariit marluusarput. Assersuuti-galugu inoqutigiinni ataatsini kinguaariit pingasut ilaqtariinnik mar-lunnik amerlanerusunilluunniit naatsorsorneqartarput.

INOQUTIGIIT

Inoqutigiit tassaapput inuit najukkami ataatsimi najugaqatigiit, im-minnut qanoq atassuteqarneri apeqquaatinnagu. Inoqutigiinni ataatsini ilaqtariit arlaqaarsinnaapput, ilaqtariilli ataatsit inoqutigiin-ni ataasiinnarni inissisimasinnaapput.

PEQQINNISSAQ

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik immikkoortunut tallimanut agguarneqarsimavoq. Ilulissani, Aasianni, Sisimiuni, Nuummi kiisalu Qaqortumi qitiusumik napparsimmaveqarpoq. Napparsimmavillu Nuummiittoq, Dronning Ingridip Napparsimmavissua, Kalaallit Nunaanni nuna tamakkerlugu napparsimmaviuvoq. Nunap ilaani tamani peqqissaaveqarpoq, napparsimmaveeraqarluni nunaqarfinnilu nakorsiartarfeqarpoq ilaatigut qarasaasiakkut nakorsiartitsiveqartunik.

Nunap innuttaasuinut peqqinnissaqarfiup sullissineri tunngaviusumik tamarmik akeqanngillat. Nakorsaait allagartalerlugit pisassat naartunaveersaatillu najugaqavissunut akeqanngillat. Illoqarfinni annerusuni amerlanerni peqqinnissaqarfinit ingerlanneqartunik kingutileriveqarpoq, kingutileritinnerlu najugaqavissunut aamma akeqanngilaq.

Innuttaasut ilai peqqissaavinnit immikkoortumiluunniit napparsimmavimmut ungasissuni najugaqarput. Napparsimasoqartillugu innuttaasut napparsimmavimmut qaninnerpaamut nakorsiartinneqartarput. Napparsimasut immikkut katsorsarneqarnissaminnik pisariaqartisisut, assersuutigalugu kræftertut, Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut Nuummiittumut imaluunniit Danmarkimut katsorsartikkiartortarput. Tassanngaannartumik peruluttoqartillugu Islandimi napparsimmavimmut aallartitsisoqarsinnaavoq.

Nunanut Avannarlernut naleqqiullugu Kalaallit Nunaanni tuberkulose 20-riaammik atugaaneruvoq. Nappaatit kinguaassiutitigut tuniluut-tartut atugaanerupput, kræftimillu nappaatit amerlassusaat Nunani

Avannarlernisullu amerlatigalutik. Ukiunilu kingullerni 25-ni Nunanut Avannarlernut naleqqiullugu immiut toquttarneq 6-7-eriaammik anertneruvoq.

Toqutigineqarsimasut

	2011	2013	2015	2017	2019
	Toqusut amerlassusaat				
Katillugit	480	456	478	506	549
Tunillatsilluni nappaatit	16	21	20	16	17
Kræfti	127	105	101	126	133
Qinersini stofskiftillu pissusissamisunnginneranit nappaatit	2	10	6	15	11
Ummaserisarnerit	65	56	57	73	67
Timimi kaaviaartunit nappaatit allat	28	32	35	52	41
Anersaartuutini nappaatit	22	28	38	42	51
Nerisat aqquataanni nappaatit	13	17	20	17	24
Ajunaarnerit	17	21	25	36	38
Imminut toqunneq	55	42	32	40	44
Toqutaaneq saassunneqarnerlu	1	3	3	6	4
Toqutigineqartut allat	134	121	141	83	119

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SUNLDA1A>

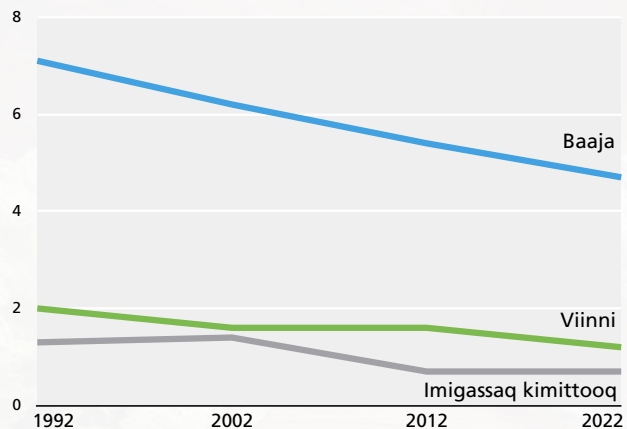
IMIGASSAMIK TUPAMILLU ATUINEQ

Ukiuni kingullerni 30-ni imigassamik atuineq 30 pct.-imit annertunerusumik apparsimavoq, ullumikkullu Nunani Avannarlerni allani atuineq annertoqatigilersimavaa. Piffissami pineqartumi tupamik atuineq aamma 30 pct.-imit annertunerusumik apparsimavoq.

Mads Pihl - Visit Greenland

Imigassamik eqqussuineq nioqqutissiornerlu

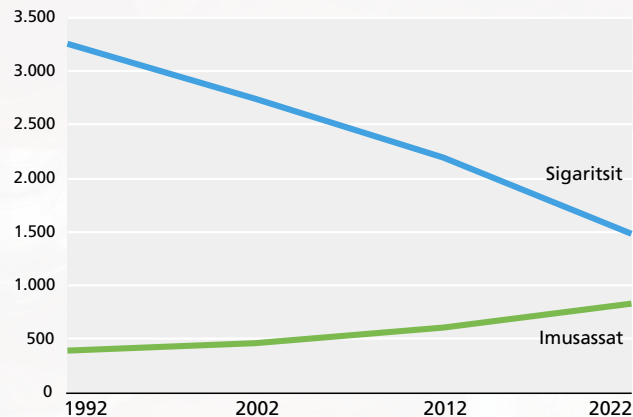
Imigassaq liiterimut 100 pct.-imik aalakoornartulik 15-ileereersimasunut

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ALNALK1>

Tupamik eqqussuineq

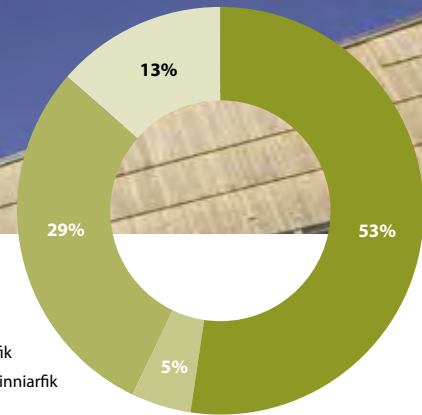
Tupat amerlassusaat 15-ileereersimasumut

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ALNTOB2>

ILINNIARTITAANEQ

2021-mi 25-64-inik ukiullit qaffasinnerpaatut ilinniakkat naammassisimasaat

© Anders Peter

Kalaallit Nunaanni innuttaasut ukiut qulit meeqqat atuarfianni atuarsimassusaatitaapput. Meeqqat ukiumi arfinilinnik ukioqalerfimminni atuartunngortarput. Nunaqarfinni minnerusuni meeqqat 8.-10. klasserniarlutik illoqarfimmut qaninnermut nuukkajuttarput. 1. klassimiit qallunaatut atuartitsisoqartarpoq, tuluttullu atuartitsineq aamma klassini nukarlerni aallartinneqartarluni. 10. klassimik naammassinne-reernerup kingorna atuartut affaasa missaanniittut Kalaallit Nunaanni Danmarkimiluunniit ukiumik ataatsimik sivilisuseqartumik efterskolernermik aallartitsisarput. Atuartut arfineq-marluugaangata ataaseq kisimi inuusuttunut ilinniarnertuunngorniarfik toqqaannartumik ingerlaqqittarpoq.

Inuusuttut amerlasuut inuusuttunut ilinniarnertuunngorniarfik illoqarfimmut allamut nuuttarput. Illoqarfiit sisamat ilinniarnertuunngorniarfeqarput, inuussutissarsiornermilu ilinniarnertuunngorniarfik inuussutissarsiornermi ilinniakkat amerlanerpaat ilinniarnertuunngorniarfik misiliinermik akulerunneqarsimasunik imaqarput.

Kalaallit ilinniartut agguaqatigiissillugu 20-nik ukioqarlutik ilinniarnertuunngorniarfik aallartitsisarput, agguaqatigiissillugulu 26-nik ukioqarlutik inuussutissarsiornermi ilinniakkam aallartitsisarlutik.

Kalaallit Nunaanni universiteti, Ilisimatusarfik, illoqarfiit pingaarnersaanni Nuummi inissimavoq. Tassani bacheloritut ilinniakkat 11-t kandidatitullu ilinniakkat pingasut ilinniarnertuunngorniarfik ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat naannerusut inuussutissarsiornermi ilinniarnertuunngorniarfik ilaanni aamma ilinniarnertuunngorniarfik ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat Kalaallit Nunaanni neqeroorutigineqartut arlaqanngimma-ta, ilinniartut 30 pct.-isa missaanniittut nunani allani ilinniartuupput, taakkunanga amerlanerit Danmarkimi.

Ilinniarnertuunngorniarfik akeqanngilaq, ilinniartullu ilinniarnertuunngorniarfik inuussutissarsiornermi misiliillutik ilinniartut suliffimmi misiliisutut akissarsiaqartinneqartarput. Ilinniartut illoqarfimmut allamut nuuttariaqarsimasut kollegiani ineqarnissaminut pisussaaffeqarput.

- Meeqqat atuarfiat
- Ilinniarnertuunngorniarfik
- Inuussutissarsiornermi ilinniarnertuunngorniarfik
- Ilinniaqqinnerit

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/UDNISCPROD>

Ilinniarnertuunngorniarfik

Kalaallit ilinniarnertuunngorniarfik qaffakkiartoraluartoq Nunani Avannarlerni suli appasinnerpaavoq. 25-64-inik ukiullit affaasa sinillit meeqqat atuarfianni taamaallaat atuarsimasuupput, Nunani Avannarlerni allani ¼-it missaat meeqqat atuarfianni taamaallaat atuarsimasusut.

Ilinniarnertuunngorniarfik toqqaasarneq

Arnat angutinit amerlanerusut meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniarnertuunngorniarfik arnat angutit quliugaangata ataaseq ingerlariaqqiffiusumik ilinniarnertuunngorniarfik aallartitsisarpoq, arnallu tallimaagaangata ataaseq aallartitsisarlutik. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniarnertuunngorniarfik imaluunniit niuernermit inulinermit ilinniarnertuunngorniarfik arnanit toqqaanneqakkajunnerupput. Angutit teknikkimi, sanaartornermi assartuinermit ilinniarnertuunngorniarfik toqqaanerusarput.

Ilinniarnertuunngorniarfik naammassisimasaat

		Kalaallit Nunaanni	Nunani allani
Ilinniarnertuunngorniarfik	2012	314	36
	2017	298	30
	2022	248	33
Inuussutissarsiornermi ilinniarnertuunngorniarfik	2012	401	10
	2017	407	23
	2022	361	13
Ilinniaqqinnerit	2012	133	82
	2017	133	117
	2022	177	74

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/UDNISC1D>

POLITIKKIKKUT AQUTSINEQ

Naalakkersuisut kiisalu Inatsisartut 31-nik ilaasortaqtartut illoqarfiit pingaarnerisaanni Nuummi inissisimapput. Naalakkersuisut siulittaasuat "Naalakkersuisut Siulittaasuannik" taaneqartarpoq. Naalakkersuisunilu ilaasortat sinneri "Naalakkersuisunik" taaneqartarlutik.

Minnerpaamik ukiut sisamakkaarlugit Inatsisartunut qinersisoqartarpoq. Qinigassanngortittoq partiimik tunuliaqutaqarluni imaluunniit attaviitsut qinigassanngortissinnaavoq. Qinersereernerup kingorna Inatsisartuni Naalakkersuisunut ilaasortat kiisalu Naalakkersuisut Siulittaasuat toqqarneqartarput

Kalaallit Nunaat tallimanik kommuneqarpoq; Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia, Kommune Qeqertalik kiisalu Avannaata Kommunia. Taamatuttaaq kommunimi aqutsisunut qinersineq ukiut sisamakkaarlugit pisarpoq. 2021-p naanerani Kalaallit Nunaanni politikikkut partiit tallimaapput. Partiini annerpaat marluk tassaallutik Inuit Ataqatigiit aamma Siumut.

Naalagaaffeqatigiinnerup iluani Kalaallit Nunaat qallunaat Folketingianni marlunnik ilaasortaataqarpoq. Qallunaallu folketingimut qinersineranni ilaasortat qinerneqartarput. Politikikkut aalajangiussat pillugit ilaatigooariarluni innuttaasut taasisinneqartarput. 1979-imi Kalaallit Nunaanni namminersornerunissaq qinerneqarpoq, 2008-milu namminersulernissaq. 1982-imittaaq EU-mi ilaasortaajunnaarnissaq Kalaallit Nunaanni qinerneqarpoq.

Inatsisartunut qinersineq kingulleq, 6. aprili 2021

	Qinersisut	Pct.	Qinikkat	Arnat qinikkat
Partiit	27.109	100	31	10
Atassut	1.878	6,9	2	-
Demokraatit	2.454	9,1	3	2
Inuit Ataqatigiit	9.933	36,6	12	6
Siumut	7.986	29,5	10	2
Nunatta Qitornai	639	2,4	-	-
Naleraq	3.252	12,0	4	-
Suleqatigiissitsisut	376	1,4	-	-
Allat	10	0,0	-	-

Najoqqutaq: Qinersinermi Siulersuisut, Namminersorlutik Oqartussat

Kommunalbestyrelsenut qinersineq kingulleq, 6. aprili 2021

	Kalaallit Nunaat tamakkerlugu	Avannaata Kommunia	Kommune Qeqertalik	Qeqqata Kommunia	Kommuneqarfik Sermersooq	Kommune Kujalleq
	Qinikkat agguataarneri					
Atassut	7,3	12,0	8,1	11,8	2,8	6,1
Demokraatit	6,8	9,5	8,8	1,3	9,4	-
Inuit Ataqatigiit	36,9	16,9	53,2	20,8	45,1	50,9
Naleraq	10,5	12,1	1,4	24,9	9,6	-
Siumut	35,5	46,2	25,7	39,8	29,4	40,3
Nunatta Qitornai	0,9	2,2	-	-	1,2	-
Allat	0,2	-	1,3	-	-	-

Najoqqutaq: Qinersinermi Siulersuisut, Namminersorlutik Oqartussat

ISUMAGINNINNERMUT TUNNGASUT

Kalaallit Nunaanni isumaginninnermut tunngasuni Nunani Avannarler- ni ingerlaaseq atorneqarpoq. Piumasaqaatit aalajangersimasut naam- massineqarsimatillugit innuttaasut Kalaallit Nunaanni najugallit suliffe- qannginnermi, napparsimanermi ernereernerullu kingorna isertitanut taarsiissutaasunik ikiorsiissutinik pisartagaqarsinnaataaapput. Innut- taasut isertitakitsut imaluunniit isertitaqanngitsut, piumasaqaatinillu naammassinnissimangitsut taarsiullugu pisortanit ikiorsiissutinik pi- sartagaqarsinnaataaapput.

Ilaqutariit isertitakitsut aamma ikiorsiissutinut tapinik soorlu ineqarner- mut meeqqanullu tapinik pisartagaqarsinnaataaapput.

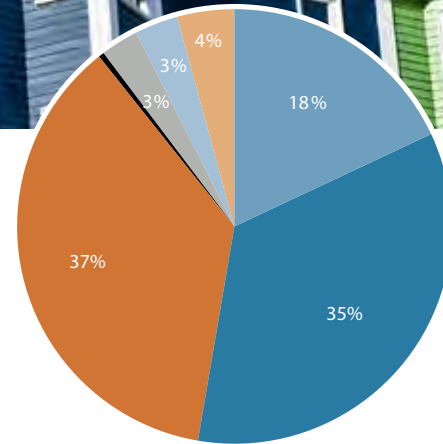
Innuttaasut 67-iliineqanngitsut tamakkiisumillu sulisinnaassuseqan- ngitsut siusinaartumik soraarnerussutisiaqalernissamat qinnuteqarsin- naapput. 67-inik ukioqalernermit innuttaasut tamarmik utoqqaliner- mi soraarnerussutisiaqarsinnaataaapput. Utoqqalineri kiisalu siusi- naarlutik soraarnerussutisiallit angerlarsimaffimmi ikiorneqarnissamin- nut paaqqutarineqarnissaminut imaluunniit utoqqaat illuini inissamik neqeroorfigineqarsinnaapput.

Innuttaasut innarluutillit innarluutaannut ikiutaassussanik ikiorserne- qarnissamik pisinnaataaapput. Ikiorserneqarnerup suunera innarluutil- lip pisariaqartitaa malillugu aalajangerneqartarpoq. Assersuutigalugu ulluinnarni tapersersuisumit ikorfartorneqarneq, angalanermi inger- laqateqarneq imaluunniit piffissaq tamakkerlugu innarluutilinnut inis- sisarfimmiinneq. Innuttaasut innarluutillit innarluutilinnut sullivigine- qarsinnaasutut nalilersukkani sulinissamat periarfissaqarput.

Pisortanit aamma suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissutinik pisartagallit

	2017	2018	2019	2020	2021
	Amerlassusaat				
Pisortanit ikiorsiissutinik pisartagallit	5.787	5.086	4.760	4.702	3.749
Suliffeqanngikkallarnermi ikiorsiissuti- nik pisartagallit	2.894	2.533	2.253	2.314	2.124

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SON004> aamma <https://bank.stat.gl/SON006>

Isumaginninnermi ikiorsiissutit katillugit, 2021

- Napparsimaneq innarluuteqarnerlu - 635 mio. DKK
- Utoqqalineq - 1.223 mio. DKK
- Ilaqutariit meeqqallu - 1.292 mio. DKK
- Suliffissaaleqineq - 15 mio. DKK
- Ineqarneq - 99 mio. DKK
- Isumaginninnermi ikiorsiissutit - 114 mio. DKK
- Isumaginninnikkut inuiaqatigiit atugarissaarnerat il.il. - 150 mio. DKK

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNFUNK>

Soraarnerussutisiallit

	2017	2018	2019	2020	2021
	Amerlassusaat				
Utoqqalineri soraarnerussutisiallit	3.783	3.767	3.806	3.937	3.797
Siusinaartumik soraarnerussutisiallit	2.286	2.392	2.396	2.406	2.526

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONAPE1> aamma <https://bank.stat.gl/SONFPE1>

Ineqarnermut meeqqanullu tapisartut

	2017	2018	2019	2020	2021
	Amerlassusaat				
Ineqarnermut tapisartut	4.115	3.941	3.822	3.729	3.653
Meeqqanullu tapisartut	3.487	3.880	3.678	3.591	3.653

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SONBS01> aamma <https://bank.stat.gl/SONBT01>

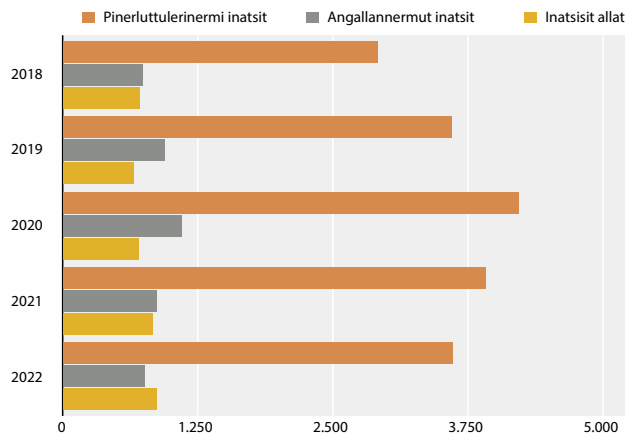
PINERLUTTULIORTANEQ

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisoqarfiit eqqartuussisoqarfinnut sisamanut kiisalu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivimmuut avitaapput, tamakkerlutik siullermeerfiusumik sulianik ingerlatsisut. Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani aappassaanneerluni aalajangiiffigisassat ingerlanneqartarput. Eqqartuussisoqarnek sulii Kalaallit Nunaannit akisussaaffigineqanngimmat Danmarkimi Højesteret, Kalaallit Nunaat sinnerlugu pingajussaanneerluni aalajangiiffigisassanik ingerlatsivoq.

Kalaallit Nunaata eqqartuussisoqarfiini inuiaqatigiinni akuulersitseqqinnissaq pingaartinneqarpoq. Pineqaatissinneqarsimasut inissiisarfimmiinnermini annerusumik minnerusumilluunniit ulluinnarni inuuneqarsinnaanerminnut periarfissaqartinneqarajuttarput. Kalaallit Nunaat pineqaatissinneqarsimasunut tallimanik isertitsiveqarpoq, illoqarfanni llullisani, Aasianni, Nuummi, Qaqortumi Tasilamilu. Pinerluttuliorsimasut tarnimikkut nappaatillit Nuummi pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfimmuut paarnaarussassanngortinneqartarput.

Pinerluttuliortarneq pillugu kisitsisitigut paasisutissat Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmik immikkullu inatsisinik allanik unioqqutitsinerinik tunngaveqarput, tassani angallannermut inatsit ilanngullugu. Kisitsisitigut paasisutissat sammisanut assigiinngitsunut immikkoortitigaapput, unioqqutitsinerup unnerluussinermit ilaatigut pasinninnermut aalajangiiffigineqarnermullu ingerlasarneranik takutitsisunik.

Unnerluussinerit, inatsit unioqqutinneqartoq malillugu

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/KRNaN>

PINERLUTTUNIK ISUMAGINNITTOQARFIK

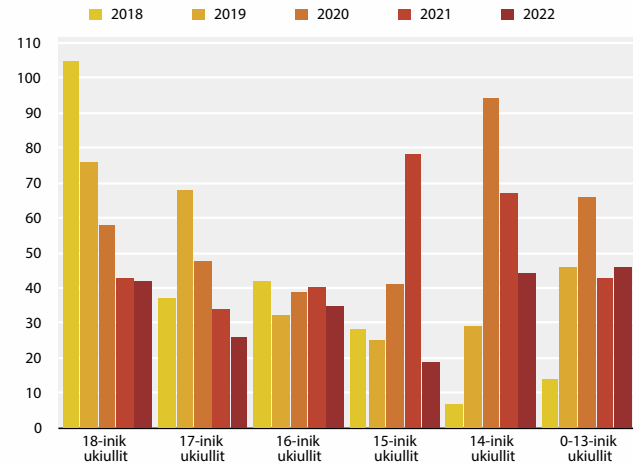
Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittut pineqaatissinneqarsimasunik pineqaatissinertaqanngitsumik pinerlussimasunik, inuiaqatigiinni sullissinissamik imaluunniit katsorsartinnissamut eqqartuussaasimasunik nakkutillinermik ingerlataqarpoq. Taamatuttaaq Pinerluttunik Isumaginnittut pinerluttuliornissamut pinaveersaartitsinermi politiiinik, atuarfinnik inunnillu isumaginnittoqarfinnik suleqateqartarput.

Pasinninnerit unnerluussinerit naleqqiullugit amerlassusaat, inatsit unioqqutinneqartoq malillugu

	2018	2019	2020	2021	2022
Unnerluussinerit amerlassusaat					
Pinerluttulerinermi inatsit	2.925	3.596	4.222	3.920	3.610
Angallannermut inatsit	748	948	1.101	878	767
Inatsisit allat	724	666	707	831	873
Pasinninnerit amerlassusaat					
Pinerluttulerinermi inatsit	1.902	2.475	2.792	2.526	2.019
Angallannermut inatsit	684	844	1.020	758	653
Inatsisit allat	601	534	544	606	590
Pasinninnerit pct.-inngorlugit					
Pinerluttulerinermi inatsit	65,0	68,8	66,1	64,4	55,9
Angallannermut inatsit	91,4	89,0	92,6	86,3	85,1
Inatsisit allat	83,0	80,2	76,9	72,9	67,6

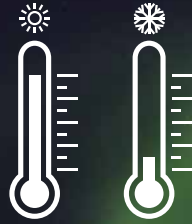
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/KRNaN>

Inuusuttut pinerlunniartarnerat, ukiut aalajangiinerillu pineqaatissinertallit amerlassusaat malillugit

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/KRNaN>

SILAP PISSUSAA

Kalaallit Nunaat qaasuitsup killeqarfiani inissisimavoq, ukiukkut nillertuuvoq sumiiffillu apeqqutaalluni aasakkut issaasattuulluni.

Kalaallit Nunaata Avannaa issittuuvoq. Tamaani aasat nillartaupput se-qinerlu kaaviinnartuulluni, ukiukkulli issittarpoq qaammatillu ataatsip tallimallu akornanni sivirususeqartumik kaperlattarluni. Kalaallit Nunaata Qiterpasissua Kujataalu issinnginnerusumik silaannaqarput, Kalaallit Nunaata Kujataani kangerluit ilorpasissut eqqaassanngikkaanni, tassani issittup kiannerlaartortaani inissisimaneq pissutaalluni annertunngitsumik orpinnik naasoqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni kiassuseq qaffasinnerpaaq uuttorneqarsimasoq 25,9 °C-imiippoq, 2013-imi juulimi Kitaani pisimasoq. Nillissuseq appasinnerpaaq uuttorneqarsimasoq Sermersuarmi pisimavoq, -69,9 °C-lu tikillugu nillertigisimalluni.

Silaannaap nillertuunera peqququtagalugu Kalaallit Nunaat nukissiuutinik annertuumik pisariaqartitsivoq. 1990-ikkunnili erngup nukinganic innaallagissiorfinnik tallimanik sanasoqarpoq Nuummi, Qaqortumi/Narsami, Sisimiuni, Ilulissani Tasiilamilu innaallagissamik pilersuisussanik. Erngup nukinganic innaallagissiorqalinnikkallarmat nuna tamakkerlugu orsus-sanit ikummatissat atornerqarput. Illoqarfanni nunaqarfinnilu minnerusuni aamma inoqarfanni avinngarusimasuni sulit tamanna atuuppoq. Ullumikut eqqakkanik ikuallaaviit atorlugit kiassarnermik annikkaluamik pilersuisoqarpoq.

2022-mi illoqarfanni aalajangersimasuni silaannaap kissassusaa

	Ilulissat	Kangerlussuaq	Nuuk	Narsarsuaq	Tasiilaq
Kiassutsit grade-nngorlugit uuttugaapput	Kiannerpaaffik				
Januaari	5,4	7,0	5,9	9,8	5,2
Februaari	1,1	2,1	1,3	2,4	0,8
Marsi	4,9	6,0	5,2	11,4	4,7
Aprili	6,2	8,9	3,3	14,3	7,1
Maaji	7,2	15,3	8,3	17,3	8,1
Juuni	15,2	18,8	13,8	20,2	13,4
Juuli	17,3	20,5	16,6	20,1	14,9
Aggusti	14,4	18,2	13,1	16,8	14,0
Septembari	15,8	19,9	15,5	18,2	16,4
Oktoberi	7,9	10,4	8,8	13,4	7,0
Novembari	4,0	5,2	1,8	10,8	10,2
Decembari	8,8	10,0	8,3	9,1	10,2
	Issinnerpaaffik				
Januaari	-19,4	-29,2	-13,0	-16,3	-17,3
Februaari	-25,0	-36,7	-19,6	-22,0	-14,7
Marsi	-22,2	-30,8	-18,2	-20,2	-16,8
Aprili	-20,0	-18,9	-10,1	-4,6	-13,2
Maaji	-12,8	-8,0	-7,2	-1,8	-8,4
Juuni	-1,0	-0,4	-0,5	2,3	-4,2
Juuli	3,1	2,8	0,7	4,8	-0,1
Aggusti	1,4	-0,1	2,4	2,6	-0,6
Septembari	-1,4	-2,2	0,6	1,9	-0,7
Oktoberi	-8,6	-11,4	-3,8	-9,1	-4,4
Novembari	-14,6	-24,6	-8,2	-10,1	-6,5
Decembari	-19,4	-31,2	-10,7	-22,4	-19,2

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENN1M1D>

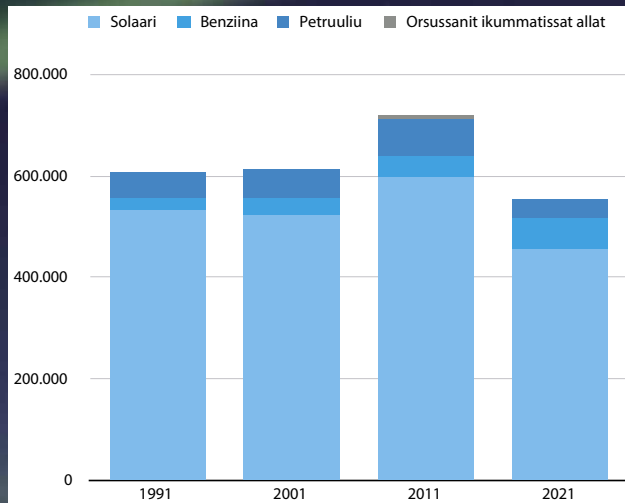
Nukissiuutininik atuineq

	1991	2001	2011	2021
	Tera Joule			
Gasolia	7.271	6.964	7.991	6.035
Benziina	322	484	571	856
Petruuliu / Jet A-1	710	777	1.010	561
Gasolie (Diesel Fuel Arctic)	0	158	173	170
LPG / flaskegassi	12	7	4	3
Timmisartunut benzina	0	0	1	0
Uulia akuiaaangitsoq	0	0	82	1
Uuliakoq	9	9	9	9
Eqqakkanit nukissiorneq	0	80	91	102
Erngup nukinganit nukissiorneq	0	572	1.138	1.521

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENN1ACT>

Orsussanit ikummatissanik atuinermi silaannarmik mingutsitsisumik aniatitsineq

Co₂-mik aniatitsineq tonsinngorlugu

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENN2CO2e>

Mads Pihl - Visit Greenland

PIORSARSIMASSUSEQ

Kalaallit Nunaanni piorsarsimassutsimi pikialaartitsineq nunarsuarmioqataaerneramik ileqqutoqqanillu akuugaavoq. Illoqarfinni timersornisamat periarfissaqartitsillunilu sunngiffimmi sammisassaqaqtitsisoqarpoq, najugaqarfinnilu avinggarusimasuni inuuneq ileqqutoqqat malilugit ingerlanneqarnerusarluni, illoqarfiillu annerit amerlanersaat namminerisamik katersugaasiveqarput sumiiffiit oqaluttuassartaannik ukkataqartunik.

Nuummiipportaaq Nunatta Isiginnaartitsisarfia, kalaallit piorsarsimasusaannut ileqqutoqaannullu tunngasunik isiginnaartitsinerik aamma sammisaqarfiusoq. Ukiumiit ukiumut isiginnaartitsinerit amerlassusaat nikerarpoq, isiginnaartitsinerillu ataasiakkaat nuna tamakkerlugu angalaarnermi takutinneqartarput. Nunatta Isiginnaartitsisarfiani aamma isiginnaartitsisartunngorniarluni ilinniagaq ingerlanneqartarpoq.

Kalaallit Nunaata Radioa (KNR) nuna tamakkerlugu tamanut TV-kkut radiokkullu aallakaatitassiorfiuvoq nutaarsiassanik, timersornermi aamma aliikkutassianik assigiinngitsunik aallakaatitassiorfiusoq. Taasuma saniatigut sumiiffinni amerlanngitsunik TV-kkut radiokkullu aallakaatitassiorfeqarpoq kialsalu nuna tamakkerlugu aviisit Atuagagdliutit (AG) aamma Sermitsiaq sap. ak.-nut saqqummersinneqartarput.

Illoqarfiit ataasiakkaat namminerisamik aviiseqarterput, ataasiakkaanillu aamma naqiterisitsisarfeqarpoq. Kalaallit Nunaanni atuagarsoqarpoq qangaaniilli aallartissimavoq, 1840-kkunnili inuit tamangajamik atuarsinnaallutillu allassinnaalereersimmamata. Illoqarfiit amerlanersaanni erinarsoqatigiinnik ingerlatsisoqarpoq, kalattoornerlu nuannarineqarluarluni. Kalattoorneq europamingaanneersuuvoq, 16-1700-kkunni arfannianit nunaseqqaartuniillu ilikkarneqarsimasoq. Qilaatersorneq tivanerlu inuit qangarsuaaniilli ileqqoraat, ukiunilu makkunani nuannarineqarneruleriartarpoq. Kalaallit Nunaanni nammineq sanaaminnik nipilersortartut amerlapput, nipilersoriaatsit rockit popillu annerusumik atornerqarlutik.

Oqaatsit

Kalaallit Nunaanni kalaallit oqaasii pingaarnertut atornerqarput, kalaallillu oqaasii Inuit Aleutit oqaasiinut ilaapput. Kalaallisut sumiorpaaluuteqarpoq assigiinngitsunik, kitaamiulli oqaasii allattaatsimi pi-sortatigoortumik oqaaserineqarput. Kalaallisut oqaatsit takinersaasa ilagaat 153-inik naqinnilik:

“Nalunaarasuartaateerannqualioqatigiiffissualioriataallaqqissupilorujussuanngortartuinnakasinngortinniamisaalinnguatsiarual-laqqooqigaminngamiaasiinngooq”.

Nunatta Katersugaasivianut pulaartut

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Ilersimasut amerlassusaat					
Katillugit*	12.646	12.342	19.391	9.274	11.108	18.013
Meeqqat	3.799	3.909	4.311	2.974	2.891	3.125
Inersimasut	8.847	8.433	15.080	6.300	8.217	8.760

* Isaariamuinnaq isertut kisitsisini ilaangillat
Najoqqutaq: Nunatta Katersugaasivia

KNR-imit aallakaatitassiat (Radiokkut tv-kkullu aallakaatitassiorfik)

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Ukiumut akunnerit					
Radiokkut katillugit	3.536	3.496	3.199	3.013	3.063	2.976
TV-kkut katillugit	623	832	797	634	846	824

Najoqqutaq: KNR

SULIFFEQARNERMI PISSUTSIT

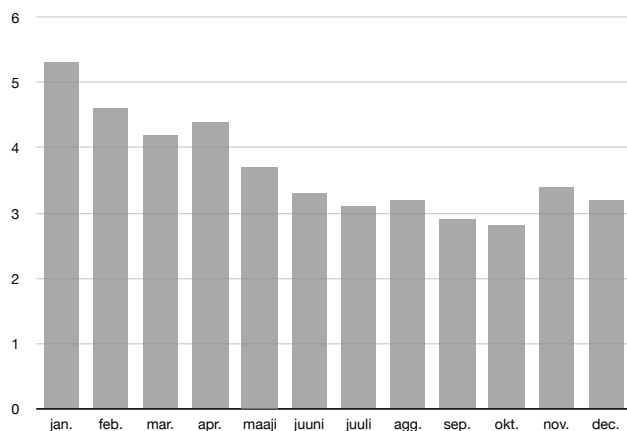
SULIFFIMMIK TOQQAASARNEQ

Suliffissat 40 pct.-iinit amerlaneruserut pisortaqrarfiit ataanniipput. Arnallu sulisut 60 pct.-iinit amerlaneruserut pisortaqrarfinni suliffeqarput. Angutit aalisarnermi, piniarnermi, nunalerinermi kiisalu pisortat allaffissorneranni sullivinnik toqqaagajunnerusarput.

Kalaallit Nunaanni suliffissat amerlanerpaartaat kommunini imaluunniit Namminersorlutik Oqartussani suliffeqarfiupput. Illoqarfinni inuit amerlanerpaat sulisuupput, nunaqarfinni amerlanerpaat namminersorlutik aalisartuupput piniartuullutillu. Nalinginnaasumik Skandinaviami suliffeqarnermi pissutsinut ingerlaaseq malinneqarpoq; sulisitsut sulisullu kattuffeqarput, akissarsianut isumaqatigiissutit atornerqarlutik kiisalu suliffinni pissutsinut, isumaqatigiissitsiniarnermut, sulingiffeqarnermut sulitillunilu ajoqusernermi taarsiivigineqarsinnaanermut inatsiseqarluni atuutsitsisoqarpoq. Danskisut imaluunniit Nunani Avannarlerni innuttaassuseqanngitsut najugaqarnissamut sulinisamullu akuersissummik qinnuteqarsinnaapput.

Sulisinnaasut akornanni suliffeqanngitsut amerlasuut ilinniagaqarsimasuunngillat. 84 pct.-iisa missaanniittut meeqqat atuarfiannik taamaallaat naammassinnissimapput. Ingerlariaqqiffiusumillu ilinniagaqarsimasut suliffissaaleqinerat annikitsuaavaoq.

Agguaqatigiissillugu qaammammut suliffissaaleqineq pct.-inngorlugu, 2021

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ARNLED8>

Kalaallit Nunaanni suliffeqarnerup immikkoorutaasa ilagaat silaannaap pissusaata nunallu isorattussusaata ukiup nikerarnerani suliffeqarneq sunnertarmagu, sulisinnaasut sumiiffinni nikkattarsinnaanerannut killiliisumik.

Suliaqarfiit pingaarnertut suliffigineqartut innuttaassuseq tunngavigalugu, 2021

	Katil-lugit	Kalaallit Nunaat	Danmark	Europa	Europa avataani
Qaammammut agguaqatigiissillugu suliffimmi pingaarnermik ingerlatsisut					
Katillugit	28.909	25.432	2.828	179	470
Aalisarneq, piniarneq nunalerinerlu	4.465	4.168	181	16	100
Aatsitassanik piiaaneq	118	90	24	4	0
Suliffissuaqarneq	224	202	21	1	0
Nukissiuutinik imermillu pilersuineq	435	369	64	2	1
Sanaartorneq	2.268	1.887	329	42	10
Niuerneq	3.020	2.674	245	4	97
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	777	523	98	8	148
Assartuineq	1.953	1.712	209	21	11
Niuertarfeqarnermi sullissinerit	1.775	1.316	383	15	59
Pisortat allaffissornerat	12.910	11.750	1.084	51	25
Kiffartuussilluni inuusutissarsiuutit allat	297	247	38	3	10
Paasissutissaqanngitsut	669	495	151	13	10

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ARNBFB07>

INUUSSUTISSARSIORNEQ

Kalaallit Nunaanni aningaasarsiorneq annerpaaq inuussutissarsiorfinni angisuuni amerlanngitsunili pisarpoq. Inuussutissarsiorfinni kaaviiartitat pingajorarterutaasa missaanniittut aalisarnermit kiisalu aalisakkanik tunisassiornermit niuernermiillu pilersinneqartarput. Inuussutissarsiorfiit annersaasa aappaat taassaavoq niuertunik pilersuineq atu-gassanillu nioqquteqarneq, tassani inuussutissarsiorfinni kaaviiartitat katillugit pingajorarterutingajaat aamma pilersinneqartarput.

Inuussutissarsiorfinni naleqarnerulersitsineq annerpaaq inuussutissarsiorfinni aalisarnermik suliaqarfiusuni pilersinneqartarpoq, inuussutissarsiorfinni ataatsimut naleqarnerulersitsinerit pingajorarterutaat aalisarnermi suliaqarfimmi pilersinneqartarmat.

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermi pisortat suliffeqarfiutaat annertupput. Suliffeqarfiit annerpaat Namminersorlutik Oqartussanit 100 pct.-imik pigineqartut tassaapput Royal Greenland A/S (aalissakkerinermik suliaqarfik), KNI A/S (ulluinnarni atortussanik niuernerneq aamma uliaarniarfeqarneq), Royal Arctic Line A/S (assartuineq), Air Greenland (silaannakkut angallanneq) kiisalu Tusass (nalunaarasuaartaatit attaveqateqarneq).

	Naleqarnerulersitsineq					Kaaviiartitat				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	DKK million					DKK million				
Aalisarneq, aalisakkanik tunisassiorneq niuernerlu	2.883	2.526	2.695	2.796	1.919	6.977	6.224	6.495	6.782	5.928
Aatsitassarsiorneq	-136	-98	-55	-85	-27	87	97	99	92	142
Atortussiorneq	161	167	172	164	167	408	405	417	430	433
Sanaartorneq	885	975	1.020	1.111	1.233	2.215	2.399	2.426	2.747	3.532
Niuertunik pilersuineq atu-gassanillu nioqquteqarneq; motorilinnik motorcykelinilu iluarsaassineq	1.206	1.237	1.236	1.231	1.256	6.290	6.366	6.476	6.466	6.573
Assartuineq assartugassalerinerlu	1.153	1.195	1.333	1.363	1.330	2.283	2.469	2.673	2.618	2.518
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	192	199	198	209	145	399	424	431	422	321
Paasissutissalerineq attaveqaatilerinerlu	690	642	615	573	623	1.142	1.126	1.100	1.094	1.082
Aningaaseriviit, aningaasaliisarfiit sillimmasiisarfiillu	214	368	310	349	310	554	607	489	507	530
Inissianik attartortitsinerit sullissinerillu allat	326	332	340	363	472	429	460	449	477	552
Namminersortunit, ilisimatusarnikkut teknikkikkullu kiffartuussinerit	171	187	187	205	208	256	284	292	329	347
Allaffissornikkut kiffartuussinerit	144	165	180	171	160	491	524	475	311	276

Njaqqutaq: <https://bank.stat.gl/ESNRESBAL>, <https://bank.stat.gl/ESNNGL>

INUUSSUTISSARSIUTIT AAQQUSSUUSANERAT

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmik ingerlatseriaaseq atorneqarajunnerusoq tassaavoq kisimiilluni suliffeqarfimmik ingerlatsineq. Ingerlatseriaatsimi pineqartumi ilaatigut sinerissap qanittuani aalisartut nalunaarsugaapput. Ingerlatseriaatsip atorneqarajunnerusup tulleraa suliffeqarfinni ingerlatseriaatsinik allanik taaneqartoq.

Suliffeqarfinnit akissarsialiussat tamakkiissut affaasa missaanniittut piginneqatigiilluni ingerlatsivinniit akissarsiaritinneqartarput.

Suliffeqarfinnut naatsorsuutit

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit pisortani allaffissornikkut suliaqartut, illersornissami suliaqartut kiisalu isumaginninnikkut qularnaveeqqutini suliaqartut avataanni inissisimasut pineqartut. Namminersorlutik Oqartussat piginneqatigiiffii aamma suliffeqarfiit iluanaarutaasunit ingerlanneqartut kisitsisinut ilaapput, pisortaniilli suliffeqarfiit nalinginaasut annertunerpaartaat ilanngunneqanngillat.

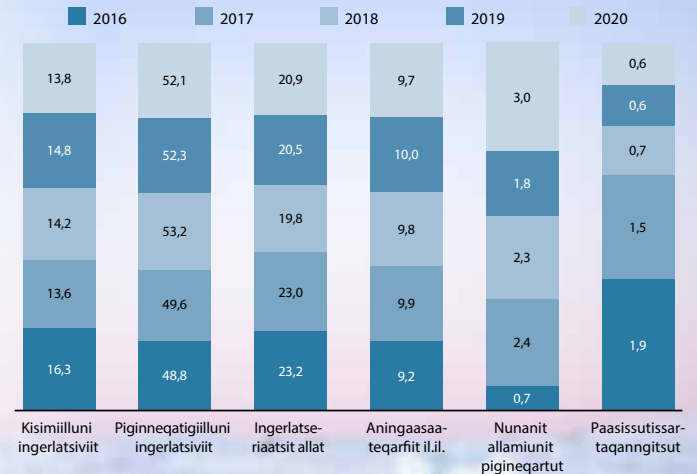
Kisitsisitigut paasisutissani pingaarnertut najoqqutarineqarput Naatsorsueqqissaartarfiup suliffeqarnermut nalunaarsuiffia aamma isertitanut nalunaarsuiffia, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi nalunaarsuutini tunngaveqartunit pilersinneqarsimasut.

Suliffeqarfiit amerlassusaat

	2016	2017	2018	2019	2020
Kisimiilluni ingerlatsiviit	2.970	2.886	2.974	3.006	2.724
Piginneqatigiilluni ingerlatsiviit	137	134	136	137	135
Ingerlatseriaatsit allat	562	567	503	521	501
Aningaasaateqarfiit il.il.	173	172	163	178	166
Nunanit allamiunit pigineqartut	31	83	57	53	61
Paasisutissartaqanngitsut	87	152	129	92	82
Katillugit	3.960	3.994	3.962	3.987	3.669

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ESN2A>

Akissarsialiussat pct.-inngorlugit

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ESN2A>

AALISARNEQ

Aalisarneq Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutit pingaarnersaraat. Kinguppannik, qaleralinnik, saarullinnik allanillu aalisarneq pisassiisutinit aalisarsinnaanermullu akuersissutinit, Namminersorlutik Oqartussanit aalajangersarneqarsimasunit, aaqqissuussaavoq. Aalisariaatsit assigiinngitsut marluupput; avataasiarluni aalisarneq kiisalu sinerissap qanittuani aalisarneq. Sinerissap qanittuani aalisarnermi aalisakkerivinnut tulaassuineq atorneqarpoq, avataasiarlunili aalisarnermi kilisaatini aalisariutini aalisakkerineq ingerlanneqartarpoq.

Qimmit qimuttut

Kalaallit qimmii qimuttut Kalaallit Nunaata Avannaani Kangianilu aalisarnermi, piniarnermi takornialerinermilu atorneqartut Kitaa-nut Kujaataanullu immikkut akuersissuteqaqqaartoqartinnagu eq-quteqqusaanngillat. Taamatullu qimmit nunanit allaneersut qimut-toqarfinnut eqqunneqaqqusaanatik. Kalaallit qimmiisa illersorneqar-nissaat allanillu akuneqannginnissaat pissutigalugu.

Aalisarnermi suliffeqarfiit marluk annerpaat tassaapput Royal Green-land Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq aamma namminer-sorluni suliffeqarfik Polar Seafood. Royal Greenland Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit annersaraat. Ukiuni kingullerni aalisarnermi suliffeqarfiit namminersortut minnerusut aamma aallarternikuupput.

Kalaallit Nunaata Savalimmiut, Norge aamma Island nunat marluk akornanni aamma nunat pingasut akornanni aalisarsinnaanermut isu-maqatigiissuteqarfikai, nalinginnaasumillu aamma EU-mi aalisarsin-naanermut isumaqatigiissuteqarluni. Aalisarnermi Kalaallit Nunaat oqartussaataivoq, Kalaallillu Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuer-sissutinik Nakkutilliisoqarfik aalisariutinik Kalaallit Nunaanneersunik nunaniillu tamalaaneersunik, pingaartumik kilisaatinut kinguppannia-nut, nakkutilliisuvoq.

Aalisariutit

2022-mi Kalaallit Nunaanni umiarsuit aalisariutit aalisarsinnaanermut akuersissuteqartut 279-iupput, 1.606-it umiatsiaararsortut, 243-it qi-muttunik aalisartut kiisalu 635-t qamuterallannik aalisartut. Taakku sa-niatigut umiatsiaararsortut 263-it sunngiffimmi aalisarsinnaanermut akuersissuteqarput.

Avataasiortunit nunallu qanittuani aalisartunit tunisat, pisat aalajangersimasut

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	1.000 ton					
Qaleruallit katillugit	47,6	50,8	54,1	57,0	58,4	57,1
Saattuut	2,2	2,6	2,8	2,5	2,8	2,7
Kinguppaat	45,4	48,2	51,3	54,5	55,6	54,4
Aalisakkat katillugit	72,6	67,0	68,7	60,7	58,9	56,8
Eqaluit	0	0	0	0	0	0
Uukkat	0	0	0	0,1	0,1	0
Qeeqqat	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
Qalerallit	28,1	32,0	35,6	30,6	33,8	34,3
Aalisakkat allat	0,1	0,1	0,2	0	0	0
Ammassaat	0,4	0,3	0,8	0,6	0,4	0,3
Suluppaakkat	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1
Imminnguit/Tupissutit	0	0	0	0	0	0
Nipisat	7,5	6,7	7,6	9,0	4,5	4,9
Saarulliit	36,2	27,6	24,2	20,1	19,7	17,1

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FIN012>

Kalaallit aalisariutaannit avataasiortuni aalisarnermi aalisakkat qaleruallillu pisat

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	1.000 ton					
Qalerallit	9,4	9,1	10,2	11,9	12,4	12,4
Saarulliit	17,4	17,5	18,2	17,4	22,7	29,4
Ammassaat	26,2	11,4	0,0	0	14	43,8
Nataarnaq	0	0	0	0	0	0
Saarulliit ilaat (kuller)	1,4	1,2	1,0	0,9	1,1	0,8
Ammassassuit	12,2	2,8	3,2	3,2	2,9	6,2
Uiluik	0,5	0,7	0,7	0,5	0,6	0,6
Aalisakkat tamalaat	1,0	1,1	1,2	0,9	0,5	2,1
Saarulliusaat (sej)	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5
Kinguppaat	40,5	40,3	44,3	53,0	52,3	57,0
Suluppaakkat	4,5	3,1	2,7	2,4	1,8	1,0
Qeeqqat	0	0	0	0	0	0
Saarulliit ilaat (Blåhvilling)	20,5	23,3	19,8	19,6	19,3	18,8
Avalaasartuut	45,8	63,5	30,2	25,6	33,4	17,6
Aalisakkat allat	1,0	0,5	0,0	0	0,1	0,1

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FIN008>

PINIARNEQ

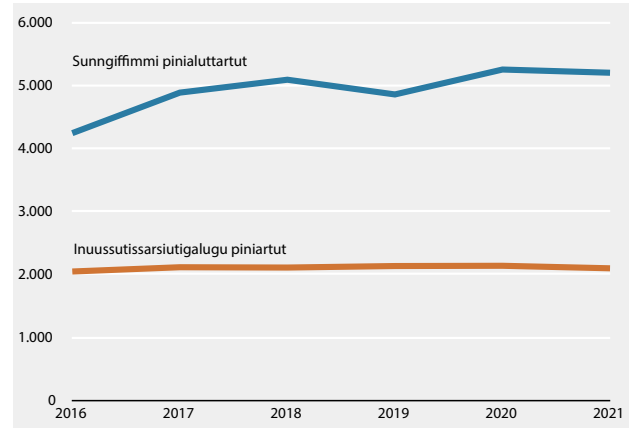
Kalaallit Nunaanni piniarneq kinguaariippassuarni inuuniutaasimavoq. Ullumikkuttaarlu ilaqutariit aningaasaqarnerannut tapertaasarpog pingaarutilik. Ukiup ilaani piffissat piniarfiusartut malillugit piniarsinnaanermullu allagartat malillugit piniarneq ingerlanneqarpoq. Piniarusuttunut tamanut piniarnermut allagartamik peqaqqaarnissaq piumasaqaataavoq. Piniarnermut allagartat assigiinngitsut marluupput; sunngiffimmi pinalussinnaanermut aamma inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaq. Taassuma saniatigut piniagassanut pisassiissutinik aqunneqartunut immikkut ittumik akuersissutinik peqarpoq. Pisassiissuteqartarnikkut ukiut tamaasa uumasut qanoq amerlatigisut pisarineqarsinnaanerat aqunneqartarpoq.

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartallit piniarnerinnavimik inuuniuteqartuaannangillat, inuussutissarsionertilli aasaanerani umiatsiaarsorluni aalisarnermik ukiukkullu sikumi aalisarnermik tapertaqartikkajuppaat.

Puisi piniagassaavoq suli pingaarutilik. Nalinginnaasumik amia tunineqartarpoq, neqaalu nerineqartarpoq imaluunniit kalaallit qimmiinik qimmearfiusuni nerukkaatissatut atorineqartarluni. Puisit amii tunisat affaasa missaanniittut Kalaallit Nunaanni kisiartaalluni ammerivimmi, Great Greenland-imi, mersugassiannorlugit piareersarneqartarput

Arferit assigiinngitsut aalajangersimasut pisassiissutit malillugit piniarneqarsinnaapput. Neqaat amiilu Kalaallit Nunaanni kisimi nerineqartarput. Tuttu umimmallu nunamiutani piniarneqarsinnaasuni pingaarnepaapput. Pingaartumik savat savaaqqallu Neqi A/S-imi toqorarneqartarput. Uumasut nunamiutat amii aamma tunineqartarput. Timmissanik piniarneq pisassiissutit malillugit ingerlanneqartarpoq. Timmissalli pisarineqarsinnaasut ilaannut pisassiissuteqartarneq atuutsinneqanngilaq. Nalinginnaasumik politiit piniarnermut inatsimmik atuutsitsisupput.

Inuit piniarsinnaanermut allagartallit

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FINBEVIS>

Uumasut miluumasut timmissallu pisat

	2016	2017	2018	2019	2020	*2021
	Pisat amerlassusaat					
Puisit'	107.981	92.236	98.682	99.898	93.259	71.740
Arferit**	3.623	3.773	4.400	4.446	5.583	5.613
Nunamiutat miluumasut***	18.148	17.355	15.587	17.961	16.246	12.210
Timmissat****	111.672	102.914	80.402	78.176	90.171	60.971

*Kisitsisaagallartut

' Natseq, aataaq, natsersuaq, ussuk, qasigiaq aaverlu

" Qilalugaq qaqortaq, qilalugaq qermertaq, aarluk, niisa, niisarnaq, aarluarsuk, tikaagullik, arfivik, qipoqqaq, tikaagulliusaaq

*** Ukaleq, tuttu, umimmak, terianniaq nanorlu

**** Appa, miteq, miteq siorakitsoq, alleq, qeerlutooq, qaquulluk, serfaq, appaliarsuk, taateraqaq, nerlernaarsuk, nerlerarnaq, nerleq siggukitsoq aamma aqisseq

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FINFANGST>

UNESCO-MI NUNARSUARMERI ERIAGISASSAT

Asivissuit – Nipisat Kangerlussuarmiittoq Sermersuarmit nunap timaani aavartarfissuit aqqusaarlugit kangerlunnet kiisalu qeqertanut itsarsuaq inoqarfiusimasunut nunaavoq piorsarsimassutsikkut asseqanngitsoq. Aavartarfissuusimasoq ukiut 4.500-t ingerlanerini Kitaani inuusimasut oqaluttuarisaaneranni piorsarsimassutsikkut eriaqisassanik imaqarpoq.

NUNALERINEQ

Kalaallit Nunaanni nunalerineq savanik piaqqiortitsinermik annertunarpaamik tunngaveqarpoq, savat savaaqqallu aasakkut qaqqanut neriartillugit aallartinneqartarput. Taassuma saniatigut amerlangitsunik timmissat, igutsaat, hiistit, nersussuit tuttullu nujuitsut pigineqarput. Naatsiiyanik naatitanillu najugarisami nioqqutissanik ukiukkullu uumasunut nerukkaatissanik naatsitsisoqartarpoq. Kalaallit Nunaata Kujataani kangerlunni ilorpasissuni taamaallaat, issuttumi silaannaap kiannerlaartortaani, nunalerineq ingerlanneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni nunalerinerup oqaluttuassartaa aallartippoq qal-lunaatsiaat 982-imi Kalaallit Nunaata Kujataanut nunasimmata, 1400-kkullu qiteqqunnerata tungaanut tamaani inuusimallutik. 1782-imi Igalikumi savaateqartarneq nutaaliaanerusoq saniatigooralugu inuusutissarsiutitut aallartinneqarpoq, qallunaatsiaat illukoqarfiini. 1924-mi Qassiarsummi Erik Aappalaartup narsaateqarfignisamaani inuusutissarsiutigalugu nunalerineq aallartinneqarpoq

Ukiuni qulikkaani kingullerni savaateqarfiit ikinnerulerlutillu anginerulersimapput. Kinguaariit marluk imaluunniit pingasut savaateqarfimmik ataatsimut ingerlatsigajunnerusarput.

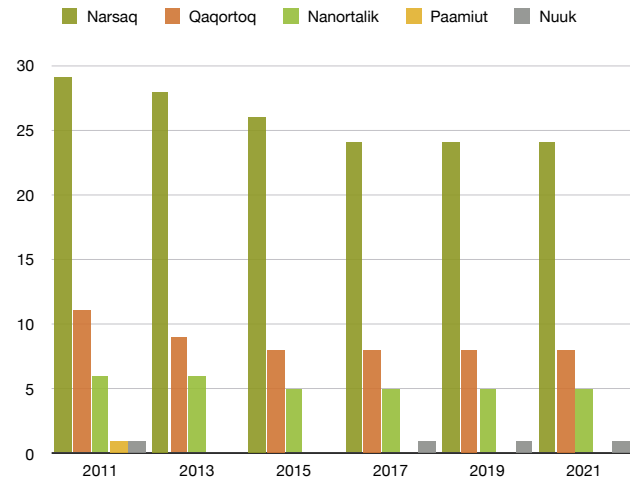
Uumasuutit

	2011	2013	2015	2017	2019	2021
	Uumasuutit amerlassusaat					
Savat	20.232	19.994	17.501	17.785	17.785	18.184
Tuttut nujuitsut	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Nersussuit	79	125	146	193	300	356
Hiistit	161	132	151	152	129	146
Kukku-kuut	215	191	165	168	189	219
Igutsaat	4	4	6	6

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FINHDYR>

Kalaallit Nunaanni Upernaviarsuk nunalerinermi misileraaviuvoq. Tamaani naatitsinernut nalinginnaanerpaanut ukiumilu nerukkaatissanut issittumi naatsitsinnaanermut misileraanerit ingerlanneqartarput. Upernaviarsummi savaatilinggorniarfik aamma ingerlanneqarpoq, tasani savanik piaqqiortitsinermut, nioqqutissiorluni naatsivilerinermut nalinginnaasumillu naatsivilerinermut ilinniakkat ingerlanneqarput.

Savaatillit, sumiiffik malillugu

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FINHEKBED>

UNESCO-MI NUNARSUARMI ERIAGISASSAT

Kalaallit Nunaata Kujataa 350 kvadratkilometerisut annertugisoq 2017-imi UNESCO-p nunarsuarmi eriagisassat allattorsimaffianut ilanngunneqarpoq. Kujataa sumiiffinnik tallimanik, Tunulliarfimmi kiisalu Igalikup Kangerluani inissisimasunik, annertussuseqarpoq.

TAKORNARIAQARNEQ

UNESCO-MI NUNARSUARMI ERIAGISASSAT

2004-imi Ilulissat Kangerlua (Sermeq Kujalleq) UNESCO-mi nunarsuarmioqartigiinnut kingornussassanngortinneqarpoq. Isikkammik arsaattarfiit 66.000-t annertussusaannik angissuseqarpoq. Tassani ullut tamaasa New York-imi imermik atuinerup annertoqataanik sikunik uukkaat-toqartarpoq.

Norris Niman
- Visit Greenland

Nunanut tamalaanut timmisartut aqputigisartagaat Ilulissat, Kangerlussuaq, Nuuk, Narsarsuaq, Kulusuk aamma Ittoqqortoormiini Nerlerit Inaat aqputigalugit imaluunniit umiarsuarnut takornariartaatinut ilaallutik takonarissat tikittarput. Kalaallit Nunaannut tikinnermi timmisartumik umiarsuarmilluunniit ingerlaqqittoqartarpoq.

Unnuiffiqineqarsinnaasut assigiingiaarput; illoqarfinni akunnittarfinniit bed and breakfastinut nunaqarfinnilu angerlarsimaffinni illusimaffinnut. Tammaartoqarsinnaavoq, piareersarluarsimanissarri tassani pi-sariaqarluinnarpoq.

Qeqertarsuup Tunua umiarsuarnit takornariartaatinut ornigarneqarluartuavoq akunnittarfigissuulluni, Kalaallilu Nunaanni takornariaqartitsineri ineriartortinneqarluarsimasuulluni. Takornarialerisut amerlanerpaartaat tamaaniipput. Sorsunnersuup Kingulliup nalaani Kangerlussuarmi Narsarsuarmilu mittarfiit Amerikamiunit sakkutooqarfittut sananeqarsimapput, kingorna Kalaallit Nunaannut tunniinneqarsimasut imarpik qulaallugu timmisartuussinerut atorneqarput. Nunap ilorpasissuani aalaakkaanerumillu silaqqittartumi inissisimallutik. Pinngortitami takornariartitsinermut naleqqulluinnartuullutik. Island-imiit Kulusummut ulluinnarlugu takornariartartut amerlapput. Kalaallit Nunaata Kangia aamma pinngortitami nutaaliaanerumik takornariaqartitsineri ornigarneqarluartuavoq. Ikittuinnaat sermersuaq ituitarpaat, nalinginnaasumik Kangerlussuup Tasiilallu akornanni. Tamannali Namminersorlutik Oqartussanit immikkut ittumik akuerineqqaartariaqarpoq. Pinngortitami takornariartitsineq aasakkut ingerlanneqarnerusarpoq, ukiuuneranili aamma ingerlanneqarsinnaasunik peqarpoq. Umiarsuullu takornariartaatit nalinginnaasumik upernaamiit ukiaq tikillugu tikerartarput.

NUNARSUARMI NUNAT EQQISSISIMATITAT ANNERSAAT

Nunarsuarmi nunat eqqissisimatitad annersaat Tunup Avannaarsuani inissisimavoq, 972,000 km²-itut annertutigisoq. Nunami eqqissisimatitami qimussimik alapernaarsuinerimik ingerlatsisut Sirius-imik taaneqartut kiisalu silasiorfinni sulisut kisimik najugaqarput.

Nunanut allanut angalasut, mittarfik malillugu

	2014	2016	2018	2020	2022
Katillugit	69.580	80.806	85.306	30.785	85.484
Kangerlussuaq	52.526	61.762	66.820	28.815	69.036
Narsarsuaq	4.371	5.111	4.696	45	4.374
Kulusuk	6.363	5.764	5.114	278	4.256
Nerlerit inaat	336	357	869	261	807
Nuuk	3.859	4.720	4.700	1.296	5.263
Ilulissat	2.125	3.092	3.107	90	1.748

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/TUNUPAX>

Akunnittarfinni unnuisut inuiaassusaat malillugit

	2014	2016	2018	2020	2022
Unnuisut amerlassusaat					
Kalaallit Nunaat	43.277	57.501	57.163	43.767	68.076
Nunat avannarliit	21.852	23.918	23.037	10.441	44.619
Noorliit	2.668	2.440	2.945	413	3.676
Frankrigi	555	748	1.672	110	1.211
Italia	291	365	528	51	607
Pukkitsormiut	281	253	324	41	469
Tuluit Nunaat	855	1.595	1.320	312	2.245
Europap sinnera	2.612	2.035	4.188	320	2.691
USA	3.050	2.767	2.677	287	2.953
Japan	393	583	307	16	165
Canada	599	716	906	201	824
Nunat allat	2.873	3.301	2.820	283	2.374
Ilisimaneqanngitsut	567	0	3.413	3.288	7.418

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/TUNHOT>

ASSARTUINEQ ANGALLASSINERLU

Kalaallit Nunaanni assartuineq angallassinерlu Nunanut Avannarler-nut allanut sanilliullugu allaanerujussuuvog. Silaannaap nunallu pis-sussai peqqutaallutik illoqarfiit nunaqarfiillu akornanni qimuttuitsunut aqquteqanngilaq aqqusineqaraniluunniit. Umiarsuit, timmisartut qul-miguulluunniit atorlugit angallassineq assartuinerlu pisarpoq. Illoqar-fiit amerlanerit asfaltimik qallikkanik aqqusineqarput biileqarlutillu, illoqarfiilli minnerit nalinginnaasumik ujaraaqqanik nunaannarmillu sanaanik aqqusineqarput. Illoqarfinni annerusuni busseqarpoq, amer-lanerilu taxaqarluni.

2022-mi angallatit motoorillit nalunaarsukkat

	Bussit	Taxat	Biilit usisaatillu	Qamu- teralaat	Motoorillit allat*
Avannaani					
Qaanaq	-	-	25	24	64
Upernavik	1	3	68	288	96
Uummannaq	1	9	124	453	128
Ilulissat	24	30	645	322	225
Qasigiannuguit	1	3	77	101	73
Aasiaat	1	18	257	147	104
Kangaatsiaq	-	-	4	15	9
Qeqertarsuaq	1	-	60	193	58
Kitaani					
Sisimiut	23	30	913	795	488
Maniitsoq	3	14	235	87	101
Nuuk	39	74	4.392	327	983
Paamiut	2	1	99	32	73
Kujataani					
Narsaq	1	10	109	40	107
Qaqortoq	6	18	308	32	128
Nanortalik	-	2	61	16	57
Kangiani					
Tasiilaq	4	4	92	191	123
Ittoqqortoormiit	-	-	7	92	72

*ATV aamma 4-hjulet, maskiinat sanaartormerit atorlut, lastbiilit, motorcykelit, ikiuuartormerit atorlut alallu motoorillit immikkoortiternegarsimangngitsut
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENNMO2DI>

Kalaallit Nunaanni timmisartortitseqatigiit annersaat, Air Greenland, Danmarkimut Islandimullu angallassisarpoq, nunallu iluani aamma timmisartumik qulimiguulimmillu angallassinерit tamaasa ingerlata-ralugit. Amerikamiut timmisartorqarfisimasaat Kangerlussuaq nuna-nut allanut nunaniillu allaniit angallassinernut mittarfittut atuuppoq. Air Greenland Nuummiit, Ilulissaniit Kulusummiillu Islandimut uti-mullu aamma timmisartuussisarpoq. Taassuma saniatigut Air Iceland Reykjavikimitt Nuummumut, Ilulissanut, Narsarsuarmut, Kulusummumut uti-mullu aamma timmisartuussisarluni.

Kalaallit Nunaanni nassiussaleriviit annersaat, Royal Arctic Line, illoqar-finnut nunaqarfinnullu assartuinermit ingerlataqarpoq. Arctic Umiag Line-p umiarsuaa ilaasartaat, Sarfaq Ittuk, ukioq tamackingajallugu Kitaata sineriaani ilaasunik angallassisarpoq. Minnerusunittaaq assi-giinngitsunik ilaasunik angallassisoqartarpoq. Nunap immikkoortuini avannamut kangisissumiittuni ukiup ilaani imaatigut angallassisoqar-sinnaanngilaq sikusarnera pissutigalugu. Kalaallit Nunaata avataanut immakkut ilaasunik angallassisoqartanngilaq, umiarsuarniilli takorna-riartaatinit USA-mit, Canadamit Europamiillu nuna tikissallugu nuan-rarineqaaq.

Timmisartumi ilaasut, mittarfiit suuneri malillugit

	2017	2018	2019	2020	2021
	Ilaasut amerlassusaat				
Imarpik qulaallugu angal-lassinermi mittarfiit	184.133	192.905	197.038	87.672	110.118
Nunap iluani mittarfiit	214.103	218.590	217.173	124.762	146.000
Qulimiguulinut mittarfiit	27.064	32.040	28.790	20.189	23.913

Najoqqutaq: *Mittarfeqarfiit*

KALAALLIT NUNAATA AVANNAANI KANGIANILU

Kalaallit Nunaata Avannaani aamma Kangiani ukiumi sikuutillugu qamuteralaat qimuttullu assartuutitut atorneqartarput. Aasakkullu angallateeqqat atorneqartarlutik.

ISERTITAT

ISERTITAT AKILERAARTARNERLU

Kommunimi sorlermi najugaqarneq apeqqutaalluni, Kalaallit Nunaanni najugallit isertitaminnit 42-44 pct.-inik akileraartarput. Akileraaru-taasussaangitsut qaammam-mut 4.833 kr.-upput.

© Maksym Kapiuk

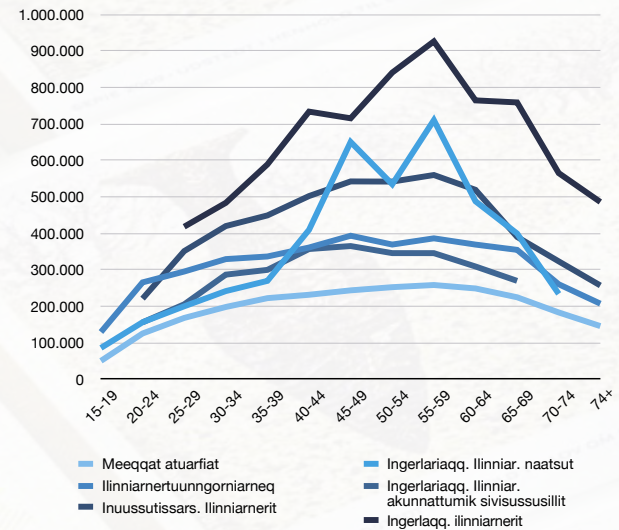
Nunaqarfinni isertitat qaffasissusaat illoqarfinni isertitat qaffasissusaannit annertuumik appasinnerupput. Assigiingissutsilli annertussusaat kommunit malillugit allangoraput. Nunaqarfinni illoqarfinni mut assigiingissut Kommuneqarfik Sermersuumi annertunerpaavoq, tassani Nuummi innuttaasup agguaqatigiissillugu isertitai nunaqarfinni innuttaasup isertitaanit marloriaammit annertunerullutik qaffasinnerupput.

2021-mi arnat agguaqatigiissillugu ilanngaateqanngitsumik isertitaat 240.000 kr.-nik annertutigisimapput. Angutillu isertitaat 295.000 kr.-nik annertutigalutik 23 pct.-inik qaffasinnerupput. Aningaasarsiortuni nalinginnaanerpaani angutit amerlapput, arnalli ukiut malillugit aningaasarsiornermi utoqqaanerulaartuni amerlanerullutik. Tamanna ilaatigut isertitat assigiingissutaannut peqqutaasinnaavoq.

Kalaallit Nunaanni isertitat qaffasissusaannut ilinniakkap qaffasissusaa apeqqutaalluinnarpoq. Ilinniakkap qaffasissusaata qaffakkiartorerani isertitat qaffasissusaat aamma qaffakkiartortarput.

Kalaallit Nunaanni isertitani assigiingissut Nunani Avannarlerni isertitani assigiingissummi agguaqatigiissitsinermit annertuneruvoq.

Ilinniagaq malillugu agguaqatigiissillugu ilanngaateqanngitsumik isertitat ukiut malillugit, 2021

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/INNPI104>

2021-mi agguaqatigiissillugu ilanngaateqanngitsumik inuit isertitaat, kommuni najugarlu malillugit

	Nuna tamakkerlugu	Kommune Kujalleq	Kommuneqarfik Sermersooq	Qeqqata Kommunia	Kommune Qeqertalik	Avannaata Kommunia
Illoqarfiit	280.001	229.234	323.752	266.690	221.453	245.753
Nunaqarfiit	188.036	181.502	161.724	245.703	163.884	182.295

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/INDPI101>

Atuisunut akit ulluinnarni inuuniarnermi aningaasartuutitut uuttuutaapput, naleqqersuutillu aningaasaqarnerup nalinganut uuttuutitut pingaarnertut atorneqartarput. Atuisunut akit naleqqersuutaanni nioqqutissanut kiffartuussinernullu akigitat atuisumit akilerneqartartut naatsorsorneqartarput. Atuisunut akini allannguutit tamakkiisut tassani ersersinneqartarput, akileraarutinit, akitsuutinit ikiorsiissutitullu tapiissutinit peqquteqartunit allannguutit ilanngullugit. Taamaasillutik nioqqutissat akiisa allanngorarnerinut inatsisinilu atuutsinneqartuni allannguutitut ataatsimut ersersitsisuupput.

Atuisunut akit aamma naleqqersuut (Jan. 2008=100)

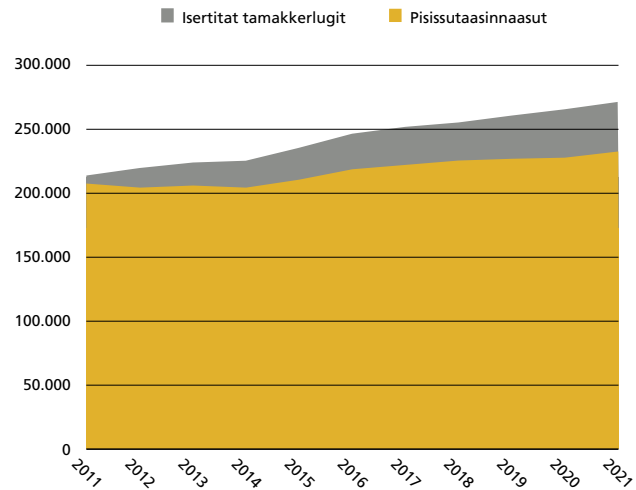
	Jan. 2013	Jan. 2015	Jan. 2017	Jan. 2019	Jan. 2021	Jan. 2023
Atuisunut akit naleqqersuutaat, katillugit	113,8	117,0	118,8	120,1	123,3	127,0
Nerisassat imeruersaatillu	121,5	126,5	133,5	136,7	139,3	147,5
Imigassaq aalakoornartoq tupalu	109,8	113,3	116,2	119,1	128,0	133,0
Atisat kamippaallu	100,3	97,3	94,3	94,0	90,4	90,6
Inimut attartukkamut aki	127,6	132,8	129,6	126,5	129,1	127,7
Pequtit, angerlarsimaffinnut atortut	116,0	122,2	122,3	115,8	117,4	122,7
Katsorsaatit peqqinnissarlu	121,8	124,5	126,0	127,8	127,8	131,5
Angallassineq assartuinerlu	112,7	117,4	123,7	119,8	127,2	128,5
Attaveqqaatigiinneq	95,5	87,3	86,5	87,8	83,7	85,5
Sunngiffik aliikkutallu	95,3	95,5	97,8	103,8	103,9	114,2
Pisiassat aamma kiffartuussinerit assigiinngitsut	112,6	115,6	118,6	122,5	134,0	137,9
Pisiassat aamma kiffartuussinerit assigiinngitsut	106,1	108,5	108,7	112,1	115,6	119,5

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/PRNPRISV>

Innuttaasut pisisinnaassiat isertitaasa naleqassusaannik imaluunniit aningaasaatinik pisisutaasinnaasunik taaneqartarpoq. Pisisinnaassuseq isertitat akillu qaffasissusaannut atorneqartarpoq, qaffakkiartortarlunilu isertitat qaffakkiartornerat akit qaffakkiartornerannit annertunerutillugu.

Ukiuni kingullerni atuisunut akit annikitsumik qaffattarput, qaffariaatit ukiumut 0 aamma 2 pct.-it akornanniittarlutik.

Isertitat pisisutaasinnaasut 2010=100

Najoqqutaq: Naatsorsueqqissaartarfik

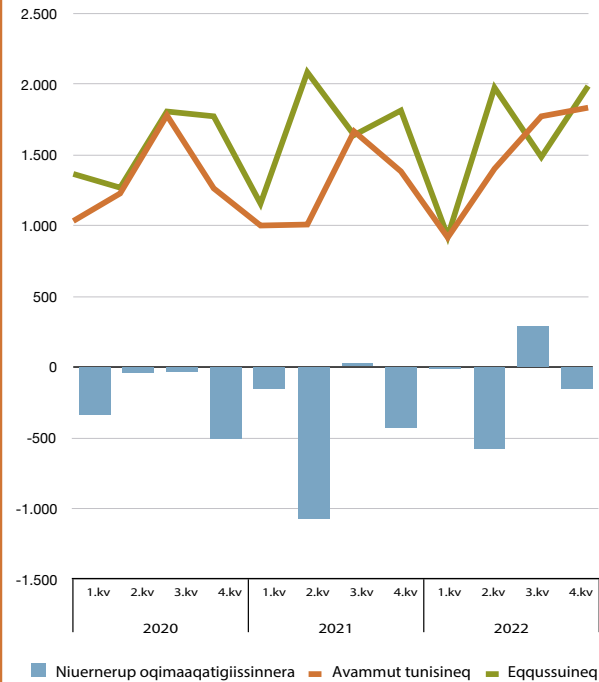
NUNANIK ALLANIK NIUEQATEQARNEQ

Kalaallit Nunaanni ataasiakkaaginnarnik tunisassioqartarpoq, atorussallu assigiinngitsorpasuit pisariaqartinneqartarmata avataaniittunik niueqateqarnissaq annertuumik pisariaqartinneqarpoq. Aalisarneq piniarnerlu eqqarsaatigissanngikkaani Kalaallit Nunaanni nammineq pilersorneq annikitsuinnaavoq. Taamaattumik anglerarsimaffinnut, suliffeqarfinnut paaqqinnittarfinnullu atorussat tamangajammik avataanit tikisinneqartarput. Kalaallit Nunaannit avammut tunineqartartuni aalisakkat qaleruallilu annertunerpaapput, taakkulu nunani tamalaani pisinerni akitiginneqartunit sunnerneqartarput.

Nunanut allanut tunisat 90 pct.-ii sinnerlugit aalisakerinnermeersuuput. Avammut tunineqartartut pingaarnerit tassaallutik saarullit, qalerallit, avaleraasartuut, saattuat kinguppaallu.

Niuernermik oqimaaqatigiissitsinermi avammut tunisat nalingat eqqussukat nalingannik ilanngarneqartarput.

Niuernerup oqimaaqatigiissinnera Mio.kr.

Eqqussukat avammullu tunisat nalingi, SITC-mik immikkoortiterineq malillugu

	2020		2021*		2022*	
	Eqqussuineq	Avammut tunisineq	Eqqussuineq	Avammut tunisineq	Eqqussuineq	Avammut tunisineq
	DKK million					
Katillugit	6.218	5.305	6.698	5.060	6.375	5.928
Inuussutissat uumasullu	945	4.861	935	4.783	1.056	5.837
Imigassat tupallu	183	0	192	0	204	0
Atortussiasat nerineqarsinnaanngitsut (ikummatissaq minillugu)	46	7	51	7	55	12
Ikummatissat punnerusaallu	509	0	872	0	1.451	0
Uumasunit naatitanillu uuliat, orsut voksilu	8	-	7	0	8	3
Akuutissat taakkunanngalu nioqqutissiat	337	0	360	0	441	1
Nioqqutissiat suliareikkat suliareqqitassallu	870	13	950	8	1.066	16
Maskiinatt assartuutillu	2.592	326	2.657	183	1.381	32
Nioqqutissiat suliareikkat allani ilaanngitsut	603	5	595	5	635	16
Nioqqutissat aningaasanillu nuussinerit assigiinngitsut	126	92	79	74	79	10

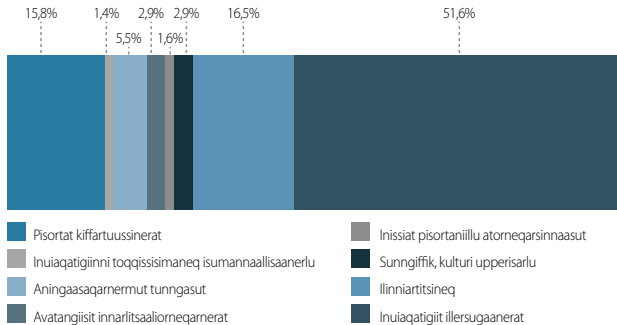
* Kisitsisaagallartut
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENSITC>

PISORTAT ANINGAASAQARNERAT

Pisortat aningaasaqarneranni allaffissornikkut ingerlatsinermi kiffartuussinermilu ingerlanneqartut tamarmik pineqarput. Pisortaqarfik immikkoortunut pingasunut agguataarsimavoq; kommunit, Namminersorlutik Oqartussat kiisalu Naalagaaffik. Pisortat aningaasaataannik agguaassineq ukiut tamaasa Aningaasanut Inatsimmi aalajangerneqartarpoq.

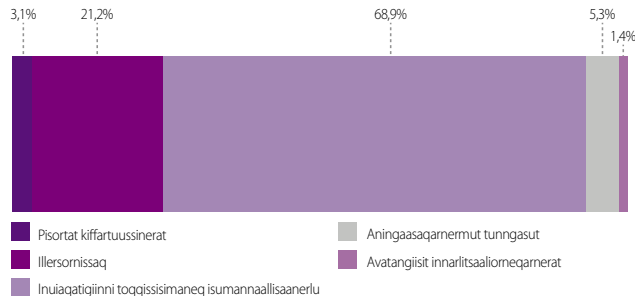
Sulianut qallunaat naalagaaffiannit suli oqartussaaffigineqarlutillu aningaasalersorneqartunut, aningaasartuutit naalagaaffimmit ingerlanneqarput. Nunat tamalaat akornanni malittarisassat najoqqutaralugit pisortat aningaasaataanni aningaasartuutit Kalaallit Nunaanni taamaallaat ingerlanneqartut naatsorsuutini kisinneqartarput.

Kommunit assigiinngitsunut aningaasartuutaat, 2021

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNFUNK>

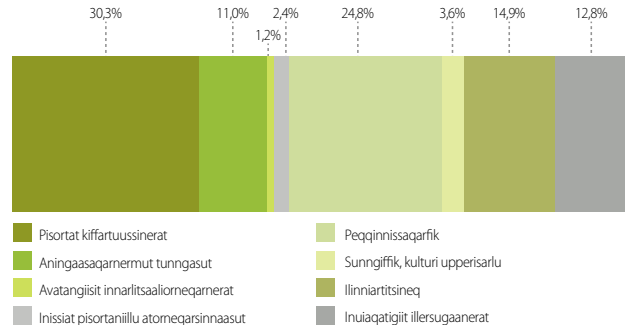
Naalagaaffiup assigiinngitsunut aningaasartuutaat, 2021

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNFUNK>

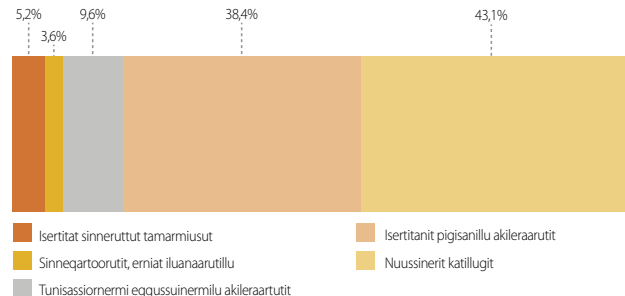
Pisortaqarfiit suliffeqarfiillu iluanaarutaasumik kiffartuussineramik ingerlataqanngitsut imaluunniit isertitanit pigisanillu nalilinnik agguataarnermik ingerlataqanngitsut pisortat ingerlatsinnerannut aamma kiffartuussinerannut ilaapput. Pisortat kiffartuussinerat annertoq innuttaasunut suliffeqarfinnullu akeqanngilaq. Pisortani aningaasartuutit akileraarutinit qallunaallu naalagaaffiannit tapiissutinit aningaasalersorneqarput. Aningaasartuutilli ilaat akitsuutinit imaluunniit atuisut akiluutaannit aningaasalersugaapput.

Namminersorlutik Oqartussat assigiinngitsunut aningaasartuutaat, 2021

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNFUNK>

Pisortat isertitaasa agguataarnerat, 2021

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNREAL>

NUNA TAMAKKERLUGU NAATSORSUUTIT

Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera nuna tamakkerlugu naatsorsuutini ersersinneqartarpoq. Nuna tamakkerlugu naatsorsuutini nassuiaatit immikkoortiterinerillu atorlugit Kalaallit Nunaata aningaasaqarnerani nuussisarnerpassuit malinnaaffigineqarsinnaapput.

Ukiumoortumik nuna tamakkerlugu naatsorsuutit kisitsisaanni pingaarnerni inernerit Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut takusutissaapput. Pilersuinerup oqimaaqatigiinnera tunisassiat ataatsimut nalingannik (BNP), avataanit pisianik kiisalu atuinermik, inoqutigiiit atuinerannik najoqqutaqartumik, pisortat atuinerannik, aalajangersimasumik tamakkiisumillu aningaasaliinernik avammullu tunisinermik takussutissiivoq.

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit nunat tamalaat akornanni malittarisassat najoqqutaralugit, nunanut allanut sanilliunneqarsinnaasunngorlugit suliarineqartarput.

BNP

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit akit aalajangersimasut (akiusimasut nalingat) aamma akit ingerlaavartut malillugit naatsorsorneqartarput. Akit aalajangersimasut malillugit naatsorsuutit akit ineriartorneranniit sunnerneqarsinnaajunnaarlugit suliaapput. Akillu aalajangersimasut malillugit BNP-p ineriartornera aningaasaqarnerup ineriartorneranik takutitsisuuvoq.

BNP-p ineriartornera

	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
	Akit ingerlaavartut					
BNP, mio. kr.-nngorlugit	18.224	18.829	19.296	19.990	20.169	20.344
Innuttaasumut ataatsimut agguaqatigiissil-lugu, 1.000 kr.	327	338	346	357	360	361
Ukiunut BNP-p qaf-fariaataa	8,4	3,3	2,5	3,6	0,9	0,9
	Akiusimasunit kisitat (2010-mi akit)					
BNP, mio. kr.-nngor-lugit	14.983	14.990	15.084	15.511	15.540	15.741
Innuttaasumut ataatsimut agguaqatigiissil-lugu, 1.000 kr.	269	269	270	277	277	279
Ukiunut BNP-p qaf-fariaataa	4,7	0,1	0,6	2,8	0,2	1,3

*Kisitsisaagallartut
Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/INRN10>

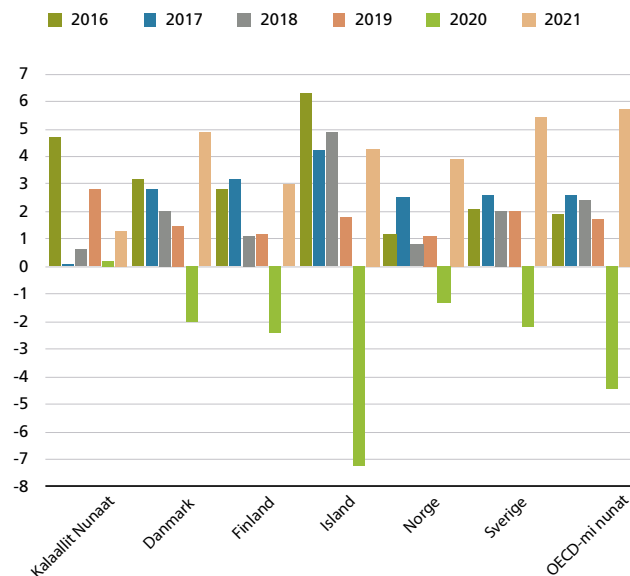
Tunisineq pisumanerlu

	2016	2017	2018	2019	2020*	2021*
Akit ingerlaavartut, mio. kr.						
Tunisassiat ataatsimut nalingat	18.224	18.829	19.296	19.990	20.169	20.344
Nioqutissanik kiffartuussinernillu avataaniit pisiat	8.214	8.193	8.745	10.225	9.428	10.114
Pilersuineq	26.438	27.022	28.042	30.215	29.597	30.458
Inuinnaat atuinerat	6.828	6.928	6.943	7.005	7.116	7.289
Pisortat atuinerat	7.717	7.986	8.325	8.755	8.820	9.178
Tamakkisumik aningaasaliinerit	4.464	4.446	4.195	6.251	6.410	6.782
Nioqutissanik kiffartuussinernillu avammut tunisat	7.429	7.662	8.578	8.205	7.251	7.209
Pisumaneq katillugu	26.438	27.022	28.042	30.215	29.597	30.458
Ukiumut BNP-p ineriartornera pct.-inngorlugu						
Tunisassiat ataatsimut nalingat	4,7	0,1	0,6	2,8	0,2	1,3
Nioqutissanik kiffartuussinernillu avataaniit pisiat	11,0	-3,5	2,4	15,1	-5,8	5,9
Pilersuineq	6,7	-1,1	1,2	6,7	-1,9	2,8
Inuinnaat atuinerat	1,5	0,9	1,5	0,5	0,4	3,2
Pisortat atuinerat	1,8	1,7	3,0	4,0	-1,8	1,4
Tamakkisumik aningaasaliinerit	10,9	-4,1	-6,9	46,9	0,4	6,5
Nioqutissanik kiffartuussinernillu avammut tunisat	15,2	-3,8	3,6	-5,4	-5,6	0,7
Pisumaneq katillugu	6,7	-1,1	1,2	6,7	-1,9	2,8

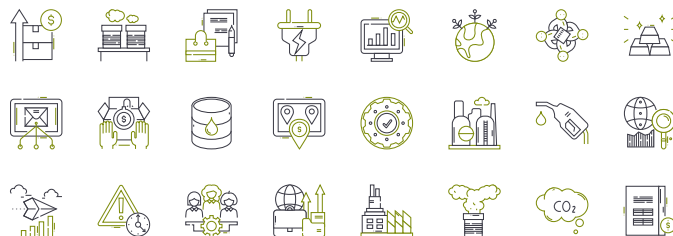
*Kisitsisaagallartut

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/INRN11>

Kalaallit Nunaanni aamma OECD-mi nunani BNP-p ineriartornera

Najoqqutaq: <https://stats.oecd.org>

KISITSIT PINGAARNERIT

Nunap pissusaa

Sumiiffik	Nunarsuarmi qeqertat nunavissuarmut atangitsut annersaat, Amerikap Avannarliup nunavissuani Sikuiuitsup kiisalu Atlantikup Avannarliup akornanni Canadallu avannamut kangiani inissisimavoq. Kalaallit Nunaata avannarpassinnersaa, Oodaap qeqertaa, Qalasersuaq Avannarlermit 706 km-iinnarnik ungasitsigivoq. Nunap kujasinnersaa, Kap Farvel, nunarsuup allorniusaani saminukartuni Norgemi illoqarfiup Osloq nalaani inissisimavoq
Nuna	Kalaallit Nunaat Atlantiku Avannarlermi, Amerikap Avannarliup Europallu akornanni inissisimasooq. Innuttaasut sinerissami illoqarfinni nunaqarfinnilu najugaqarput
Nunap sumiissusaanut uuttuutit	72 00 Avannamut, 40 00 Kimmut (Kalaallit Nunaata qiterpiaa)
Nunap atitussusaa	2.166.086 km ² (nunarsuarmi qeqertat annersaat - nunarsuarmi nunat anginersaasa 12.-iat)
Nuna sermersuarmik qallersimangitsoq	410.449 km ²
Sineriak	44.087 km
Nunap annertussusaanut uuttuutit	Avannarpassinnerpaamit kujasinnepaamut 2.670 km, Kangisinnerpaamit kippasinnerpaamut 1.050 km
Qaqqat portunersaat	Gunnbjørnrip Qaqqaa 3.700 m Kalaallit Nunaata Kangianiittoq
Nunap isikkua	Sermersuup manissup, ilaatigut portunersarasartup nunap timaa qallersimavaa, sineriak qaqqartooq naggorluttoq ujarattoorlu minillugu. Sermersuaq 3 km angullugu issutigaaq nunarsuarmilu erngup tarajoqanngitsup 10 pct.-ia tassaniippoq
Silap pissusaa	Issuttumiit sikuneq ajortumut; ukiut issittut aasallu nil-lataartut. Aasami agguaqatigiissillugu kiassuseq 10° C qaangerneqarneq ajorpoq (qangaaniilli issittup silaan-naannik nassuiaatigineqartartoq malillugu)
Agguaqatigiissillugu kiassuseq, januaari	Nuuk -6,5° C, Kangerlussuaq -13,5° C, Ilulissat -9,2° C, Kulusuk -6,4° C (2022)
Agguaqatigiissillugu kiassuseq, juuli	Nuuk 7,3° C, Kangerlussuaq 11,1° C, Ilulissat 8,8° C, Kulusuk 6,8° C (2022)
Pinnngortitap pissarititai	Zinki, aqerloq, ujarak saviminissalik, aamaruutissat, molybdæni, kuulti, platini, urani, kanngussak, nikkeli, saffiugassat qaqtigoortut, erngup nukiga immaqalu aamma uulia gassilu

Naasut	Naasut pukkitsut qaqqani qeriuannartullu masarsuini naasartut, issuatsiaat, orsuaasat, paarnaqutit, kigutaarnat kiisalu avaalaaqat
Uumasut	Aalisakkat, puisit, aarrit, arferit, nannut, terianniat, amaqqut, tuttuq, umimmaat, avinngat, ukallit timmissallu assigineqngitsut 50-it angullugit. Kalaallit Nunaata kujataani uumasuutigineqartut ilaatigut tassaapput; savat, tuttuq nujuitsut, nersussuit, hiistit, qimmit aamma kukkuut. Avannaani Kangianilu qimuttut aalisarnermut pi-niarnermullu atorneqartarput
Nuna allanngutsaaliugaq	Tunup avannaarsua Kalaallit Nunaanni eqqissisimatitaa-soq 972.000 km ² missaanik annertussuseqarpoq
Piffinni nunat eqqissisimatitap nunarsuarmilu eriagissasatut kingornussarsiat	Qimusseriasuaq aammalu Sarfartooq (Arrangarnup Qoorua) eqqissisimatitaapput. Ilulissat Kangerlua, Aasi-vissuit - Nipisat aamma Kujataa UNESCO-mi nunarsuar-mi eriagissasatut kingornussarsianut ilaapput

Innuttaasut

Innuttaasut	56.609 (Jan. 2023)
Inoqqortussuseq	Sermeqanngitsumi km ² -imut ataatsimut inuit 0,14-it (Jan. 2021)
Illoqarfiit pigaarnersaanni innuttaasut	Nuuk: 19.604 (Jan. 2023)
Illoqarfinni innuttaasut	49.690 (Jan. 2023)
Nunaqarfinni innuttaasut	6.854 (Jan. 2023)
Innuttaasut ineriartornerat	0,01 pct. (2023)
Toqusooqartarnera, katillugit	Innuttaasut 1.000-t akornanni 10,8-t toqusimapput (2021)
Nunasisartut nunasiartortar-tullu katillugit	-349 (2022)
Meeraaqqat toqusarnerat, katillugit	Uummallutik inunngortut 1.000-it akornanni 15,7-it toq-simapput (2021)
Inuuneqqortussuseq	Arnat 73,53, angutit 69,65 (2016/2021)
Meeqqiortarneq	Arnat 15-49-nik ukiullit 1,8-nik meerartaarsimapput (2021)
Kalaallinut taaguut	Taggit: Kalaaleq (kalaallit). Pissusilerissut: Kalaallisut
Inunngorfik	Kalaallit Nunaanni inunngortut: 89 pct. Kalaallit Nunaata avataani inunngortut: 11 pct. (jan. 2023)
Upperisaq	Innuttaasut amerlanerpaat evangilisk lutheriupput
Oqaatsit	Kalaallisut, danskit oqaasi

Naalakkersuisut

Naalakkersuinikkut aaqqissuussaaneq	Kunngegarfimi inatsisitigut tunngavilerneqarsimasumi tamat oqartussaaqataaernerat tunngavigalugu inatsisartoqarneq
Namminersornermi killiffik	Kunngegarfik Danmarkimut ilaavoq; 1979-imi Namminersornerullutik Oqartussaqaleneq, 2009-miillu Namminersorlutik Oqartussaqarneq
Illoqarfiit pingaarnersaat	Nuuk
Inuiattut ullorititaq	Juunip 21-at (ullortuneq)
Inatsiseqarneq	Danskit naalagaaffianni inatsisiloriaaseq malillugu
Qinersinnaatitaaneq	18-inik ukioqalereersimasut; tamanut atuuttoq
EU-mut ilaasortaaneq	1973-imi januaarip aallaqqaataanit 1985-imi februaarip aallaqqaataanut
Naalagaaffiup qullersaa	Ataqqinartorsuaq Danmarkip Dronningia Margrethe II
Naalakkersuisut siulittaasuut	Múte Bourup Egede (Inuit Ataqatigiit)
Inatsisiliortut	Inatsisartut (inatsisiliortut 31-nik ilaasortallit)
Eqqartuussiveqarneq	1. Eqqartuussisoqarfiit , 2. Nunatta Eqqartuussisuunegarfia 3. Eqqartuussiviit Qullersaat
Erfalasorput	Seqineq (aappaluttoq) killingusaamit nuilersoq sermersuarlu (qaqortoq) erfalasup affaani qullermi, qalipaait paarlaallugit erfalasup affaanut allermtu tarranissimasoq

Aningaasaqarneq

BNP	15.741 million kr. (kisisisaagallartut 2021)
BNP-ip ineriartornera	2020-mit 2021-mut 1,3 pct. (kisisisaagallartut)
Inoqtigiiit ilanngaateqanngitsumik isertitaat	1. decil 45.744 kr. 10. decil: 1.249.593 kr. agguaqatigiissillugulu inoqtigiiit (tamakkiisumik) isertitaat: 409.492 kr. (2021)
Atuisunut akit allanngorarneri pct.-inngorlugu	2,7 pct. (januaari 2022 - januaari 2023)
Sulisinnaasut	Kalaallit Nunaanni najugaqavissut 28.933-t, 18-66-inik ukiullit (2021-mi qaammammumt agguaqatigiissillugit)
Suliffissaaleqineq pct.-inngorlugu	Najugaqavissut 18-65-inik ukiullit agguaqatigiissillugulu qaammammumt suliffissaaleqisut 3,7 pct. (2021)
Missingersuutit	Isertitat 12,8 milliard kr. Aningaasartuutit 12,6 milliard kr., aningaasaliinermi atorqeartut 1,1 milliard kr. ilanngullugit (2021)
Suliffissuaqarneq	Aalisakkerineq (kinguppaat qalerallillu pingaarnertut tunisassiallugit), eqquimiitsuliorneq, ammit, amutsiveeqqat, takornariaqarneq aatsitassarsiornerlu
Innaallagiq - atuneq	358 GWh (2021)

Nunalerinermi nioqquiti	Savat, nersussuit aamma tututt
Avammut niunerneq	5.924 million kr. (kisisisaagallartut 2022)
Avammut niunerneq - tunisat	Nerisassat atorussallu aamma uumasut
Avammut niunerneq - suleqatit	Danmark, Island
Nioqquissanik eqquusuineq	6.375 million kr. (kisisisaagallartut 2022)
Nioqquissanik eqquusuineq - pisiat	Maskiinat angallassinermullu atorutt, nioqquissat sulia-riikkat, nerisassat, atorussat uumasullu, petruuliumik nioqquissiat
Nioqquissanik eqquusuineq - suleqatit	EU (pingaartumik Danmark aamma Sverige)
Naalagaaffimmit tapiissutit	3.942,6 kr. (2021) aamma 3.986,0 kr. (2022) millionit Danmarkimit tapiissutit
Aningaasat atorqeartut	Danskit koruunii (DKK)
Aningaasat nalingi	USD 100 = DKK 676,81, EUR 100 = DKK 745,40 (1. Maaji 2023)

Attaveqateqarneq

Oqarasuaammik angallattakamik atuisut	68.711 (2021)
Sianermini nunap ilisarnaataa	299
Tv-kkut aallakaatitsiviit	Kalaallit Nunaata Radioa (nuna tamakkerlugu tv-kkut aallakaatitsivik) najugaqarfinilu assigiinngitsuni tv-kkut aallakaatitsisarfiit
Aviisit	Atuagagdliutit/Grønlandsposten (AG) aamma Sermitsiaq

Angallassineq assartuinerlu

Qimuttuisut aqquataat	0 km
Umiaarsuulliviit sissiuukkallu	Illoqarfiit 13-it umiaarsuuliveqarput sinerissamilu nunaqarfiit amerlanerpaat sissiuukkanik tulattarfeqarlutik
Mittarfiit	Mittarfiit 13-it, helikopterinut mittarfiit 43-t

Najoqqutaq: Mittarfeqarfiit, Tusass aamma Naatsorsueqqissaartarfik

KALAALLIT NUNAAIT PILLUGU ANNERTUNERUSUMIK PAASISSUTISSAT

<https://bank.stat.gl>-imi annerusumik kisitsisitigut paasissutissat
assigiinngitsut takuneqarsinnaapput.

- Gunnbjørnip Qaqqaa
- Qimusseriarsuaq
- Sarfartooq
- UNESCO-mi eriagisassat
- Nuna allanngutsaaliugaq

